

„Życ, aby wierzyć i kochać”

Program nauczania religii dla liceum

Nr AZ-4-03/12

Program nr AZ-4-03/12 nauczania religii rzymskokatolickiej na terenie całej Polski, z zachowaniem praw biskupów diecezjalnych, przeznaczony dla klas I-III liceum, zatwierdzony przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski w dniu 30 maja 2012 roku.

Recenzenci:

ks. prof. dr hab. Jan Kochel

ks. dr Marek Korgul

Autorzy programu:

ks. Tadeusz Śmiech

Elżbieta Kondrak

Bogusław Nosek

Konsultacja teologiczna:

ks. prof. dr hab. Henryk Witczyk

Wprowadzenie do programu

Życie jest największy darem, jakim człowiek został obdarzony przez Boga. Wychowanie pomaga mu ową potencję życia rozwinąć we wszystkich wymiarach, nade wszystko zaś w tych, które decydują o jego niepowtarzalności w świecie oraz świadczą o wielkości Stwórcy, przez którego i na którego obraz został stworzony.

Wiara z kolei nadaje właściwy, duchowy, wymiar ludzkiemu życiu, pomaga człowiekowi zrozumieć samego siebie i pojąć otaczający go świat w perspektywie życia z Bogiem. Duchowy wymiar człowieka, poszukiwanie sensu, najgłębsze tęsknoty ludzkiego serca, zdolność życia według wartości i gotowość poświęcenia się im – wszystko to świadczy o obecnej w człowieku otwartości na Boga.

Miłość zaś staje, zwłaszcza przed młodym człowiekiem, jako fascynacja i cel, stanowiąc sens i wypełnienie zarówno wiary, jak i życia. Wobec różnych koncepcji miłości ukazanie młodemu człowiekowi źródła życia i miłości, kim jest Bóg, staje się niezwykle ważne.

Program dla klas licealnych, określony tytułem *Życ, aby wierzyć i kochać*, podejmuje rozważania na temat tych istotnych wartości i czyni je podstawą przekazywanych treści, prowadząc do ich odkrywania przez uczniów, a potem afirmacji, interioryzacji i ewangelizacji „młodych przez młodych”. W życiu uczniów jest to czas, w którym wchodzi w życie z całym bogactwem swojej młodości, intelektualnie silni, z ogromną perspektywą na przyszłość. Jednocześnie wiadomo, że nie jest to okres łatwy: wymaga bowiem często ważnych i trudnych wyborów, w tym także religijnych, duchowych. Wraz z pierwszymi trudnościami, pierwszym grzechem, pojawia się „kryzys wiary”. Program pragnie pomóc w jego pokonaniu, we właściwej ocenie rzeczywistości, by uczeń mógł się odnaleźć w świecie jako osoba i świadek Bożej miłości.

Specyfika programu

Klasa I (*W blasku Bożej prawdy*) pragnie dać odpowiedź na pytania egzystencjalne, pomagające zrozumieć samego siebie: kim jestem i kim być mogę?

W przestrzeni religijnej pomaga w świadomym wyborze wiary, w jej afirmacji i pogłębieniu poprzez docieranie do źródeł objawienia. W wymiarze społecznym daje punkty odniesienia dla własnych zachowań, uczy altruistycznych postaw i wyborów. Uczeń ma możliwość poznać prawdy pomagające zrozumieć siebie, posiadać zdolność określania rządzących nim uczuć i pragnień oraz praw, norm i zasad postępowania. Wiara staje się na tej drodze światłem wiodącym do prawdy, nadzieją wśród niepokojów, płomieniem miłości. Na ich bazie uczeń może budować swoje relacje z Bogiem i ludźmi.

W tym ujęciu określone dekalogiem normy moralne jawią się jako droga doskonalenia samego siebie, jako zbiór zasad życia, nie zaś tylko jako wymagania, zakazy czy nakazy. Młody człowiek może poznać wielką różnorodność własnych braków, wad, win, zaniedbań, grzechów, które oddalają go od Boga i ludzi, wynikających z egoizmu czy z pychy, aby je dostrzec, określić i eliminować.

Dzięki tej wiedzy uczeń będzie mógł wzmacniać swoje życie, swoje chrześcijaństwo, swoje zmierzanie ku świętości w oparciu o całe bogactwo łaski, odkrywanej i otrzymywanej w sakramentach, czy w liturgii celebrowanej w ciągu roku kościelnego.

W klasie II (*Na drogach wiary*), dzięki proponowanym treściom uczeń wchodzi w świat i w życie inaczej je pojmując, inaczej dostrzegając w nich swe miejsce i rolę. Ten świat go obejmuje, a on z niego korzysta i działa w nim twórczo. Młodym ludziom wydaje się, że są panami życia, że ono od nich i tylko od nich zależy. Tematyka (*Credo*) poszerza to spojrzenie o wymiar transcendentny, zwracając uwagę na Boga, przybliży Jego działanie, tak by poszerzyć i pogłębić horyzont ucznia o duchowy wymiar rzeczywistości ziemskiej. W niej człowiek ukazany jest jako dzieło Boga i odbicie Jego wielkości. Na

tej płaszczyźnie uczeń może odkryć całe bogactwo człowieczeństwa, przyjętego i ofiarowanego światu w Chrystusie Jezusie, by mógł i chciał wejść w misterium „Boga z nami”.

W tym wielkim planie Kościół nie jest instytucją, która ogranicza i zniewala, lecz społecznością, w której i poprzez którą owo wejście w Boży plan jest możliwe, aby człowiek otworzył się na nieskończoność i stał się godny nieba. Program uwrażliwia w szczególny sposób na zjednoczenie z Bogiem przez modlitwę i liturgię, zachęcając do dawania świadectwa o pięknie i głębi życia chrześcijańskiego.

Klasa III (*W bogactwie miłości*) tematyką wkracza w rodzące się u młodych, w tej grupie wiekowej, uczucia: tęsknotę za sympatią, przyjaźnią, miłością. Jest to okres burzliwy i trudny ze względu na zwiększoną młodzieńczą wrażliwość. Przekazywane treści służą ukazaniu chrześcijańskiej wizji człowieka, który nie jest i nie może być poddany ślepych siłom uczuć i zmysłów. W chrześcijańskim ujęciu człowiek rodzi się w rodzinie, w niej się wychowuje i przygotowuje do życia oraz do założenia własnej rodziny, na fundamencie szczerzej, prawdziwej miłości, stanowiącej podstawową wartość każdego małżeństwa i rodziny. Program pragnie sprostać narzucającym się w tym okresie pytaniom, w konfrontacji z rzeczywistością otaczającego świata oraz ukazać piękno życia wiodącego ku pełnemu zjednoczeniu z Bogiem-Miłością. Ograniczenia w tej perspektywie ukazane są raczej jako przestrzeń do roztropnego zagospodarowania w oparciu o zasady chrześcijańskiej moralności.

Nie sztuka kochać, ale umieć nauczyć miłości (por. H. Sienkiewicz. Quo vadis).

Struktura programu

Klasa I – W blasku Bożej prawdy

Cele wiodące

- Poznanie źródeł wiary.
- Poznanie wpływu chrześcijaństwa na obraz świata.
- Pogłębione rozumienie dekalogu i spełnianie zawartych w nim przykazań.
- Poszanowanie własnej i cudzej wolności.
- Prezentowanie postaw i zachowań moralnych.
- Dawanie świadectwa wiary.

Moduły

1. U źródeł wiary.
2. U źródeł moralności człowieka wierzącego.
3. Drogowskazy wiary.
4. Problemy moralności chrześcijańskiej.
5. Wiara i moralność, silne darami łaski.
6. Urzeczywistnianie wiary w życiu i w liturgii Kościoła (rok liturgiczny).
7. Drogi do życia z Chrystusem (historia Kościoła).

Wiodące treści

Źródła wiary.

Religia w życiu człowieka.

Aksjologia moralności (podstawy aksjologiczne postaw i zachowań moralnych).

Rola cnót w kształtowaniu dojrzałej wiary.

Dekalog drogą pogłębiania wiary.

Liturgia drogą uświęcania człowieka.

Sakramenty a postawy moralne.

Rok liturgiczny aktualizacją historii zbawienia.

Rola chrześcijaństwa w tworzeniu obrazu Polski.

Ekumenizm i dialog międzyreligijny.

Klasa II – Na drogach wiary

Cele wiodące

- Odkrywanie prawd wiary.
- Pogłębione rozumienie *Credo*.
- Rozumienie istoty modlitwy i prezentowanie zaangażowanej postawy modlitewnej.
- Umiejętność budowania wspólnoty.
- Świadomość zagrożeń dla chrześcijaństwa we współczesnym świecie i prezentowanie odpowiedzialnych postaw w ich kontekście.
- Poznanie wpływu chrześcijaństwa na obraz Polski i Europy
- Permanentne pogłębianie własnej wiary.
- Konsekwentne odkrywanie własnego powołania.

Moduły

1. Moje chrześcijańskie *Credo*.
2. Moja modlitwa.
3. Wspólnotowy wymiar mojego Kościoła.
4. Z wiarą w roku liturgicznym.
5. Moje korzenie, moja przeszłość (historia Kościoła).

Wiodące treści

Credo jako podstawa wiary.

Formy i rodzaje modlitwy oraz jej rola w życiu chrześcijan.

Budowanie wspólnoty Kościoła.

Świadectwo chrześcijanina w wymiarze jednostkowym i społecznym.

Zagrożenia dla chrześcijan i ich problemy we współczesnym świecie.

Liturgia świąt roku kościelnego.

Zaangażowanie Kościoła na rzecz polskości (na przestrzeni wieków i współcześnie).

Klasa III – W bogactwie miłości

Cele wiodące

- Poznanie zasad wynikających z nauki społecznej Kościoła i rozumienie ich roli w życiu jednostek, wspólnot i organizacji społecznych.
- Zrozumienie istoty, zadań i funkcji małżeństwa i rodziny chrześcijańskiej.
- Zrozumienie istoty kultury w życiu człowieka, gotowość do jej obrony i podejmowanie działań w jej budowaniu.
- Szacunek dla życia poczętego i gotowość do jego obrony.
- Respektowanie wymagań miłości w codziennym życiu.
- Orientacja w świecie pracy i poszanowanie jej wartości.
- Konsekwentne dawanie świadectwa wiary.

Moduły

1. Na progu małżeństwa i rodziny.
2. Życie z ludźmi i wśród ludzi.
3. Miłość i wiara w moim życiu.
4. Świadectwo wiary w roku kościelnym.
5. Chrześcijanin wobec świata (historia Kościoła).

Wiodące treści

Chrześcijańska wizja miłości małżeńskiej i rodziny.

Rodzina miejscem realizacji Kościoła domowego.

Zjawiska zagrażające rodzinie chrześcijańskiej.
Chrześcijanin wobec zagrożeń ze strony współczesnego świata.
Zasady nauczania społecznego Kościoła.
Troska o rozwój jednostek oraz mniejszych i większych społeczności.
Misja katolickich mediów w Kościele i w świecie.
Zadania dla Kościoła w trzecim tysiącleciu.

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

I. Analiza i interpretacja tekstów o charakterze religijnym

Uczeń potrafi rozpoznać teksty biblijne i religijne; rozwija zainteresowania różnymi dziedzinami religii; odkrywa wartość egzystencjalną analizowanych tekstów, wykorzystuje poznane teksty biblijne i religijne w pogłębionej dyskusji na temat Kościoła i religii*.

II. Socjalizacja eklezjalna

Uczeń odkrywa swoje miejsce i zadania w Kościele; potrafi scharakteryzować wyzwania stojące przed katolikiem po przyjęciu sakramentu bierzmowania.

III. Odkrywanie powołania chrześcijańskiego

Uczeń interpretuje egzystencjalnie wiedzę religijną, którą zdobył; posługując się cytatami biblijnymi; korzysta z różnorodnych źródeł informacji i dokonuje hierarchizacji zadań spoczywających na katoliku względem rodziny i społeczności, w których żyje.

IV. Tworzenie wypowiedzi, obserwacje i doświadczenia

Uczeń pogłębia umiejętność wypowiadania się w mowie i w piśmie* na tematy poruszane na zajęciach, związane z poznawanymi tekstami biblijnym i innymi tekstami o charakterze religijnym i własnymi zainteresowaniami; korzysta z różnych źródeł informacji (własnych obserwacji, doświadczeń, tekstów, map, tabel, fotografii, filmów)*; stosuje technologie informacyjno-komunikacyjne.

KLASA I – W BLASU BOŻEJ PRAWDY

I. U źródeł wiary

Zadania nauczyciela religii

- Ukazanie źródeł wiary.
- Wspomaganie wychowanków w odkrywaniu prawdy o obecności Boga w ludzkim życiu.
- Kształtowanie postawy religijności.

Wiodące treści katechetyczne

- Istnienie Boga i zmysł wiary.
- Objawienie Boże a objawienia prywatne.
- Zjawisko religii. Religie świata i dialog międzyreligijny.
- Rola Chrystusa w dziejach ludzkości.

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:
<p>1. Kim jestem w perspektywie Bożego planu?</p>	<p>w zakresie umiętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia wartości ostateczne • określa wpływ wiary na postawę człowieka • określa własny system wartości • określa sens uczestniczenia w katechezie, jej owoce i nakładane przez nią zobowiązania
<p>2-3. Człowiek istotą religijną – tajemnicą religii.</p>	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jest przekonany o potrzebie urzeczywistnienia wartości ostatecznych w życiu człowieka • wybiera Jezusa jako swój osobowy wzorzec • podejmuje decyzję pogłębienia wiary poprzez udział w katechezie
<p>4. Wielkie religie świata.</p>	<p>w zakresie umiętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że religia jest istotnym czynnikiem duchowego rozwoju człowieka • uzasadnia, dlaczego człowiek nie wierzący w Boga wierzy zawsze w „coś innego” • potrafi odróżnić postawę wiary od religijnego fanatyzmu • charakteryzuje objawienie naturalne i nadprzyrodzone
<p>5. Objawienie Boga w Starym i Nowym Testamencie.</p>	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża szacunek wobec ludzi manifestujących swoją wiarę • prezentuje postawę krytyczną tak wobec fanatyzmu religijnego, jak i obojętności religijnej • wyraża szacunek wobec innych religii • jest przekonany o wielkiej wartości chrześcijaństwa • wykazuje dumę z powodu bycia chrześcijaninem • jest otwarty na dialog z innymi wyznaniami
<p>1. Kim jestem w perspektywie Bożego planu?</p>	<p>w zakresie umiętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia swoje decyzje i wybory w aspekcie wiary • uzasadnia potrzebę hierarchii wartości w życiu człowieka • charakteryzuje swoją wiarę • charakteryzuje siebie jako człowieka wierzącego • dokonuje wartościowania dotychczasowych postaw i zachowań w aspekcie wymogów wiary
<p>2-3. Człowiek istotą religijną – tajemnicą religii.</p>	<p>w zakresie umiętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: religia, człowiek istotą religijną, objawienie naturalne, objawienie nadprzyrodzone • wymienia cechy wspólne dla wszystkich religii • określa potrzebę religii jako przejaw ludzkiej natury • podaje przykłady przejawów religijności w aspekcie historycznym w różnych społecznościach
<p>4. Wielkie religie świata.</p>	<p>w zakresie umiętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje podstawowe prawdy o buddyzmie, judaizmie (historia zbawienia, diaspora, autentyzm), hinduizmie, islamie, chrześcijaństwie • wykazuje różnice między chrześcijaństwem a innymi religiami • potrafi obronić wartości religii chrześcijańskiej
<p>5. Objawienie Boga w Starym i Nowym Testamencie.</p>	<p>w zakresie umiętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia objawienie się Boga w dziejach ludzkości • wyjaśnia znaczenie Bożego imienia Jahwe • wykazuje zależność pełnego objawienia się Boga w Chrystusie od wydarzeń Starego Testamentu (np. powiadanie protokółów) • wskazuje momenty objawiania się Boga we własnym życiu

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
6. Objawienie pośrednie i bezpośrednio.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: objawienie pośrednie i bezpośrednio podaje przykłady objawienia pośredniego i bezpośrednio wymienia argumenty św. Tomasza z Akwinu przemawiające za istnieniem Boga określa, że katecheza jest wyjaśnieniem Bożego objawienia 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wykazać różnice między objawieniem pośrednim a bezpośrednim charakteryzuje „dowody na istnienie Boga” interpretuje teksty biblijne odsłaniające niewidzialnego Boga 	<ul style="list-style-type: none"> poznaje Boże objawienie poszukuje własnych argumentów na istnienie Boga pomaga innym poznać Boga daje swoim życiem odpowiedź na Boże objawienie
7. Obraz Jezusa w Ewangeliach.	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje charakterystyczne elementy obrazu Jezusa w poszczególnych Ewangeliach prezentuje główną myśl teologiczną czterech ewangelistów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia przyczyny różnic w obrazie Jezusa w czterech ewangeliach charakteryzuje środowisko w jakim powstały Ewangelie 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża zainteresowanie osobą Jezusa
8. Chrystus i Jego Kościół.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: Chrystus Zbawiciel, Chrystus Odkupiciel, Chrystus Głowa Kościoła wie, że Chrystus założył Kościół i nim kieruje wyjaśnia, że Kościół jest zapoczątkowaniem królestwa Bożego na ziemi określa Kościół jako wspólnotę ochrzczonych, których głową jest Chrystus 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje rolę Chrystusa w historii ludzkości uzasadnia, że Chrystus jest założycielem i Głową Kościoła uzasadnia, że on sam jest podmiotem w Kościele wyjaśnia wspólnotowy charakter Kościoła określa rolę, jaką Kościół odgrywa w Polsce i w świecie 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy Kościół i inspirowane innymi do tworzenia go we własnym środowisku wierzy, że Chrystus jest obecny w Kościele jest wdzięczny Chrystusowi za Jego obecność w Kościele modli się za Kościół powszechny i lokalny
9. Sekty i nowe ruchy religijne.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najbardziej znane sekty w swoim środowisku i w Polsce określa niebezpieczeństwo płynące z przyłączenia się do sekty wyjaśnia, że określenie „nowe ruchy religijne” odnosi się do grup działających poza Kościołem 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi rozpoznać sposoby werbowania do sekt charakteryzuje sposoby obrony przed zagrożeniami ze strony sekt potrafi krytycznie odnieść się do różnych form reklamy nowych ruchów religijnych w mediach potrafi określić „grupę ryzyka” osób najbardziej podatnych na wstąpienie do sekty 	<ul style="list-style-type: none"> rozwią swą wiedzę religijną i pogłębia wiarę potrafi zachować się właściwie wobec propozycji przedstawicieli sekt (rozmowa, literatura, spotkanie) potrafi zdemaskować złą intencję przedstawicieli sekt, ukrytą pod pozorem wylewnych troski o dobro werbowanego
Powtórzenie			

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: wartości, kategorie estetyczne i filozoficzne: sacrum i profanum, wolność, odpowiedzialność, sprawiedliwość, tolerancja.

Historia: wielokulturowość w dziejach Polski; współistnienie religii i wyznań.

Wychowanie do życia w rodzinie: tożsamość człowieka i poczucie sensu życia; wielowymiarowość życia: wymiar biologiczny, psychiczny, moralny, religijny, społeczny.

II. U źródeł moralności człowieka wierzącego

Zadania nauczyciela religii

- Wspomaganie wychowanków w rozumieniu godności osoby ludzkiej.
- Wspomaganie wychowanków w formowaniu prawnego sumienia.
- Wspomaganie wychowanków w dokonywaniu wyborów zgodnych z własnym sumieniem.
- Kształtowanie postaw moralnych.

Wiodące treści katechetyczne

- Godność osoby ludzkiej a postawy moralne.
- Permanentna formacja sumienia.
- Wartości moralne.

Treści szczegółowe		Wymagania szczegółowe	
	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
10. Godność osoby ludzkiej.	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie „godność osoby” • wymienia rodzaje godności przyrodzonej i nadprzyrodzonej (godność osobowa i osobowościowa) • rozumie, że godność człowieka ma podstawę w Bogu (wymienia źródła godności człowieka) • wymienia zadania wpływające z godności człowieka • wyjaśnia, że godność stanowi źródło wartości • wymienia wartości ogólnoludzkie, które zogniskowane są wokół godności (prawda, dobro, sprawiedliwość, wolność, odpowiedzialność...) 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi uzasadnić, dlaczego każdy człowiek ma prawo do poszanowania jego godności • potrafi wykazać związek między godnością a urzeczywistnianiem wartości: prawdy, dobra, sprawiedliwości, wolności i odpowiedzialności 	<ul style="list-style-type: none"> • jest świadomy własnej godności i jej źródeł • swoimi decyzjami i wyborami świadczy o poszanowaniu godności własnej i innych • z szacunkiem odnosi się do wszystkich (ze względu na ich godność) • inspirowane rówieśników do poszanowania godności własnej i drugiego człowieka
11. Wolność i odpowiedzialność.	<ul style="list-style-type: none"> • pamięta, że człowiek jest istotą rozumną, obrazem mądrości Boga • definiuje pojęcia: wolność, odpowiedzialność, samowola • określa wolność jako wartość ogólnoludzką i dar Boży • wyjaśnia, że wolność zakłada wolny wybór między dobrem i złem • wymienia skutki wolności nieodpowiedzialnej (np. uzależnienia) • wskazuje negatywny wpływ samowoli na moralność człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi uzasadnić, dlaczego każdy człowiek ma prawo do wolności • potrafi zinterpretować naukę zawartą w wersecie Ga 5,1 • potrafi uzasadnić, dlaczego urzeczywistnianie dobra czyni człowieka wolnym • potrafi wykazać różnicę między wolnością a samowolą • potrafi uzasadnić, że wolność bez odpowiedzialności rodzi nieobliczalną samowolę 	<ul style="list-style-type: none"> • szanuje wolność drugiej osoby, akceptując jej odrębność • jest krytyczny wobec postaw samowolnych • wykazuje postawę tolerancyjną wobec drugiego człowieka • podejmuje odpowiedzialne decyzje • odpowiedzialnie poszerza przestrzeń swojej wolności • inspirowane kolegów do budowania ich wolności na odpowiedzialnych decyzjach
12. Moralność czynów ludzkich.	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: moralność, intencja (zła lub dobra), prawnie naturalne, prawo Boże • wymienia źródła moralności (KKK 1750) • wyjaśnia, że cel nie uświęca środków • wymienia czyny bezwzględnie niedozwolone ze względu na ich przedmiot (błuznierstwo, krzywoprzysięstwo, zabójstwo, cudzołóstwo) 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi omówić źródła moralności • potrafi uzasadnić, dlaczego niedopuszczalne jest czynienie zła, aby wprowadzić z niego dobro (zasada „cel uświęca środki”) • wyjaśnia kryteria czynu moralnego (przedmiot, cel, okoliczności) 	<ul style="list-style-type: none"> • zgłębia naukę o moralności chrześcijańskiej • dokonuje słusznego wyborów w aspekcie moralnym • prezentuje odpowiedzialne, szlachetne postawy i zachęca do nich w swoim środowisku

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
13. Świat ludzkich uczuć.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: uczucia, emocje wymienia podstawowe uczucia i je definiuje (miłość i nienawiść, pragnienie i obawa, radość, smutek i gniew) rozumie, że uczucia zapewniają więź między życiem zmysłowym a duchowym 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wyjaśnić, kiedy uczucia są moralnie obojętne oraz kiedy są dobre albo złe potrafi uzasadnić, dlaczego uczuciami powinien kierować rozum 	<ul style="list-style-type: none"> buduje w sobie świat uczuć w aspekcie moralnym prezentuje postawę odpowiedzialności za siebie i drugiego człowieka przyjaźnie odnosi się do kolegów
14. Sumienie i jego kształtowanie	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: sumienie jako głos Boga, sumienie osobiste, sumienie narodu wyjaśnia, że człowiek powinien dokonywać wyboru zgodnie ze swoim sumieniem, bez konfliktu z rozumem i prawem Bożym wyjaśnia pojęcie „sąd moralny” wymienia czynniki kształtujące oraz deformujące sumienie 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi odróżnić sąd sumienia od innych aktów świadomości uzasadnia, że sumienie jest dyspozycją daną, wymagającą formacji wyjaśnia, na czym polega osąd sumienia wykazuje zależność między oceną sumienia a wolnością potrafi dokonać rozróżnienia między sumieniem uformowanym prawidłowo i nieprawidłowo 	<ul style="list-style-type: none"> z zaangażowaniem rozwija wrażliwość swojego sumienia (katecheza, słowo Boże, sakramenty) postępuje zgodnie ze swoim sumieniem daje świadectwo dobrze uformowanego sumienia.
15. Normy i zasady moralne podstawą formacji sumienia.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: norma moralna, zasada moralna, prawo stanowione (kościelne, państwowe) wymienia normy i zasady moralne wskazuje konieczność przestrzegania norm i zasad moralnych 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi uzasadnić potrzebę stosowania norm i zasad moralnych w ludzkim życiu potrafi wykazać związek dobrze ukształtowanego sumienia z postępowaniem według norm i zasad moralnych 	<ul style="list-style-type: none"> ureczywistnia normy i zasady moralne w kontaktach z ludźmi inspiruje kolegów do przestrzegania norm i zasad moralnych
15a. Dokonywanie wyborów zgodnych z sumieniem.	<ul style="list-style-type: none"> podaje przykłady sytuacji trudnych w aspekcie moralnym wymienia zasady postępowania w trudnych sytuacjach 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wskazać rozwiązania trudnych problemów zgodnie z zasadami i prawidłowo ukształtowanym sumieniem potrafi dokonać wartościowania rozwiązań trudnych problemów w aspekcie moralnym 	<ul style="list-style-type: none"> z namysłem analizuje możliwości rozwiązania zaistniałych problemów dokonuje osobistych wyborów zgodnie z sumieniem wspomaga innych w dokonywaniu słuszych wyborów
Powtórzenie			

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: wartościowanie wypowiedzi: prawdziwość – fałsz, szczerłość – kłamstwo; wartości, kategorie estetyczne i filozoficzne: sacrum i profanum, wolność, odpowiedzialność.

Wiedza o społeczeństwie: demokracja a wartości; etyka życia zbiorowego; sztuka wykazania swojej racji – umiejętność znalezienia argumentów na poparcie własnego stanowiska.

Geografia: konflikty zbrojne i inne zagrożenia społeczno-ekonomiczne.

Przedsiębiorczość: etyka zawodowa, sens płacenia podatków.

Wiedza o kulturze: wykształcenie umiejętności refleksyjnej i krytycznej oceny zjawisk w kulturze i sztuce.

Wychowanie do życia w rodzinie: zdobycie umiejętności rozwiązywania problemów i podejmowanie decyzji dotyczących wyboru przyszłego stylu życia, w tym pełnienia ról rodzicielskich.

III. Drogowskazy wiary

Zadania nauczyciela religii

- Wspomaganie wychowanków w zrozumieniu prawdy, że wiara, nadzieja i miłość są drogą prowadzącą do doskonałości.
- Rozwijanie potrzeby świadczenia o wierze w Jezusa Chrystusa

Wiodące treści katechetyczne

- Wiara dojrzała.
- Praca nad sobą – samowychowanie, praca nad charakterem; dojrzała osobowość chrześcijańska.
- Rola cnót kardynalnych w życiu człowieka.

Treści szczegółowe	Wymagania szczegółowe		
	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
16. Wiara jako odpowiedź na miłość Boga.	<ul style="list-style-type: none"> • określa wiarę jako odpowiedź na miłość Boga • wymienia przejawy Bożej miłości • wymienia wiarę jako jedną z cnót boskich • wymienia najważniejsze wykroczenia przeciw pierwszemu przykazaniu • wskazuje, że źródłem wszelkich wypaczeń moralnych jest nieuznawanie Boga • wyjaśnia, na czym polega szczęście ludzi, „którzy uwierzyli” (J 20,29) 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego wiara jest odpowiedzią na miłość Boga • uzasadnia konieczność posłuszeństwa Bogu • potrafi odróżnić wiarę od bałwochwalstwa i dewocji • dokonuje krytycznej oceny zachowań niezgodnych z wiarą • wyjaśnia, na czym polega zaufanie Bogu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża ufność i posłuszeństwo wobec Boga • daje świadectwo wiary w Niego i z zaangażowaniem pogłębia swoją wiarę • krytycznie odnosi się do zachowań niezgodnych z wiarą w Boga • inspiruje innych do pogłębiania swojej wiary
17. Nadzieja ufnym oczekiwaniem błogosławieństwa Bożego.	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie nadziei • wymienia grzechy przeciw nadziei • ukazuje potrzebę kierowania się w życiu nadzieją 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi scharakteryzować grzechy przeciwko nadziei • uzasadnia, że zarówno rozpacz, jak i zuchwała ufność sprzeciwiają się cnocie nadziei 	<ul style="list-style-type: none"> • ufa Bogu i oczekuje na Jego pomoc • wykazuje bojaźń Bożą • budzi nadzieję u innych w sytuacji trudnych doświadczeń
18. Szczera miłość odpowiedziałą na miłość Boga.	<ul style="list-style-type: none"> • określa istotę miłości Boga do człowieka i człowieka do Boga • wymienia sposoby odpowiedzi na miłość Bożą • wymienia grzechy przeciw Bożej miłości 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że źródłem ludzkiego szczęścia jest odpowiedzieć miłością na miłość Boga • potrafi opisać doświadczenie miłości Bożej we własnym życiu • potrafi opisać swój sposób wyrażania miłości do Boga • hierarchizuje nabywane przez chrześcijanina cnoty ze szczególnym uwzględnieniem miłości 	<ul style="list-style-type: none"> • kocha Boga i wszystkie stworzenia ze względu na Niego • prezentuje postawę wiary, nadziei i miłości • inspiruje innych do wyrażania miłości wobec Boga
19. Cnoty kardynalne i ich rola w życiu.	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: cnoty ludzkie i cnoty kardynalne • wymienia cnoty kardynalne • określa istotę cnót kardynalnych 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi scharakteryzować cztery cnoty kardynalne • potrafi wyjaśnić, na czym polega rola cnót kardynalnych w życiu człowieka • potrafi uzasadnić, że cnoty kardynalne pełnią bardzo ważną rolę w ludzkim życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • urzeczywistnia w swoim życiu cnoty kardynalne • inspiruje innych do urzeczywistniania tych cnót

20. Umiejętność życia według cnót.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia motywacje do pracy nad sobą wskazuje przykłady ludzi, którzy przestawili swe życie na lepsze tory wymienia, co pomaga, a co przeszkadza w doskonaleniu siebie wyjaśnia potrzebę pracy nad sobą 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi określić własne słabe strony i ich wpływ na sposób postępowania uzasadnia potrzebę przemiany, dążenia do doskonałości potrafi podjąć działania w aspekcie samodoskonalenia i korekty swoich słabych stron analizuje relacje pomiędzy cnotami boskimi a cnotami kardynalnymi 	<ul style="list-style-type: none"> wpatruje się w podawany mu przez Boga przykład życia troszczy się o własną doskonałość właściwie reaguje na spotykające go zło zmierza do świętości pomaga innym w doskonaleniu postaw
Powtórzenie			

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: tematy, motywy, wątki: miłość, dom, rodzina, śmierć, droga, wędrówka, pielgrzymka itp.

Wychowanie do życia w rodzinie: tożsamość człowieka i poczucie sensu życia; wielowymiarowość człowieka: wymiar biologiczny, psychiczny, moralny, religijny, społeczny; pogłębianie problematyki związanej z przyjaźnią, miłością, ludzką płciowością, prokreacją, funkcją rodziny w życiu jednostkowym i społecznym; przyjmowanie pozytywnej postawy wobec życia ludzkiego, rodziny, dziecka, osób starszych, zdrowia i itp.

IV. Problemy moralności chrześcijańskiej

Zadania nauczyciela religii

- Głębsze poznanie i rozumienie treści Dekalogu.
- Wspomaganie wychowanków w utrzymywaniu łączności z Chrystusem i w wyborach prowadzących do permanentnego nawracania się.
- Kształtowanie postaw i zachowań wynikających z treści Dekalogu.
- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i uznawania własnego grzechu.

Wiodące treści katechetyczne

- Przykazania Boże – Dekalog.
- Istota grzechu i jego rodzaje.
- Nawrócenie i radość życia z Chrystusem.

Treści szczegółowe	Wymagania szczegółowe		
	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
21. Grzech zerwaniem przymierza z Bogiem i ludźmi.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie grzechu określa istotę grzechu pierwotnego i grzechów uczynkowych wyjaśnia, że grzech jest zerwaniem przymierza z Bogiem i ludźmi, i że w Chrystusie odnawiamy to przymierze (Rz 6,20) 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi rozpoznać grzech odróżnia grzech śmiertelny od grzechu powszedniego uzasadnia, dlaczego grzech niszczy przyjaźń z Bogiem i z drugim człowiekiem 	<ul style="list-style-type: none"> podaje konkretne działania w kierunku walki z grzechem uznaje swój grzech i powierza go Jezusowi postanawia poprawę wspomaga innych w walce z grzechem
22. Jest jeden Bóg – „Nie będziesz miał bogów cudzych przede Mną”.	<ul style="list-style-type: none"> podaje treść pierwszego przykazania wymienia formy służenia jednemu Bogu wyjaśnia, że źródłem wszelkich wypażeń moralnych jest nieuznawanie Boga wymienia wykroczenia przeciw pierwszemu przykazaniu (zabobon, bałwochwalstwo, magia, sekty; bezbożność, ateizm, agnostycyzm) podaje zagrożenia płynące z New Age 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że człowiek powinien wierzyć w jedynego Boga opisuje formy oddawania czci jednemu Bogu indywidualnie i we wspólnotie Kościoła potrafi dokonać krytycznej oceny zachowań niezgodnych z wiarą charakteryzuje grzechy przeciw wierze uzasadnia, dlaczego grzechy przeciw wierze niszczą wiarę człowieka i godzą we wspólnotę Kościoła 	<ul style="list-style-type: none"> przyjmuje prawdę, że jest jeden Bóg oddaje cześć jednemu Bogu odrzuca wszelkie praktyki naruszające to przykazanie

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
23. Szacunek dla imienia Bożego – „Nie będziesz brał imienia Pana, Boga twego nadaremno”.	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje treść drugiego przykazania rozumie jego istotę podaje, jaka jest wartość chrześcijańskich imion wymienia grzechy przeciw drugiemu przykazaniu 	<ul style="list-style-type: none"> zasadnia, że imię Boże jest święte charakteryzuje grzechy przeciw drugiemu przykazaniu zasadnia wartość chrześcijańskiego imienia 	<ul style="list-style-type: none"> ceni wartość chrześcijańskiego imienia pozostaje wrażliwy na to, co święte wyraża szacunek dla imienia Bożego nie nadużywa imienia Bożego i z dezaprobatą odnosi się do nadużyć w tej dziedzinie
24. „Pamiętaj, abyś dzień święty święcił” – niedzielny supermarket.	<ul style="list-style-type: none"> pamięta trzecie przykazanie określa jego istotę wymienia formy świętowania niedzieli podaje argumenty za świętowaniem dnia Pańskiego 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać tradycje świętowania niedzieli zasadnia, dlaczego niedziela jest świętym dniem chrześcijan potrafi wykazać związek między szabatem a niedzielą zasadnia obowiązek uczestnictwa we Mszy św. w niedziele i święta 	<ul style="list-style-type: none"> czynnie uczestniczy w niedzielnej Mszy św. przeżywa niedzielę jako dzień łaski i powstrzymuje się od pracy z zaangażowaniem uczestniczy w rodzinnym świętowaniu niedzieli pobudza innych do świętowania niedzieli
25. „Czcij ojca twego i matkę swoją” – dlaczego rodzice są jeszcze potrzebni?	<ul style="list-style-type: none"> podaje treść czwartego przykazania wymienia obowiązki rodziców względem dzieci i dzieci względem rodziców oraz rodziny wobec społeczeństwa definiuje pojęcie rodziny i rodziny chrześcijańskiej 	<ul style="list-style-type: none"> zasadnia konieczność szacunku wobec rodziców charakteryzuje obowiązki wobec społeczeństwa i jego władz potrafi umiejscowić wypełnianie obowiązków względem rodziny w perspektywie królestwa Bożego 	<ul style="list-style-type: none"> ma poczucie wspólnoty z rodziną i społeczeństwem oddaje cześć rodzicom z szacunkiem wyraża się o rodzicach ceni wartość życia rodzinnego i wpływa na jego kształt
25a. Fałszywe rodzicielstwo.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zagrożenia niszczące współczesną rodzinę (wolne związki, przemoc, związki homoseksualne, molestowanie seksualne i przemoc psychiczna, klonowanie, adopcja dzieci przez pary homoseksualne) wskazuje, że najlepszym zabezpieczeniem rodziny jest małżeństwo sakramentalne 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi odróżnić prawdy o rodzinie podawane przez Kościół od prawd proponowanych przez współczesne nury „wyzwolone” potrafi opisać cechy charakteru, o które powinien troszczyć się przyszyły rodzic opisuje właściwy model rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> modli się za swoją rodziną (obecną i przyszłą) wyraża sprzeciw wobec stylu życia proponowanego przez kraje zachodnie przestrzega swoich kolegów i koleżanki przed ryzykiem budowania rodziny bez zasad
26. Spieszmy się kochać ludzi – „Nie zabijaj”.	<ul style="list-style-type: none"> podaje treść piątego przykazania pamięta tekst Rdz 4,10-11 stwierdza, że dawcą i panem życia jest Bóg stwierdza, że każdy człowiek ma prawo do życia i jego obrotu prezentuje naukę Kościoła nt. transplantacji 	<ul style="list-style-type: none"> zasadnia, że życie jest wielką wartością potrafi zestawiać wartość życia z innymi wartościami opisuje sytuacje, w których warto oddać życie, i sytuacje, kiedy lepiej jest je zachować zasadnia obowiązek poszanowania życia i zdrowia własnego i innych 	<ul style="list-style-type: none"> ceni wartość życia szanuje zdrowie i życie własne oraz innych broni zagrożonego życia modli się o poszanowanie życia przez wszystkich ludzi
27. Ile warte jest życie człowieka? – grzechy przeciw życiu.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wykroczenia przeciw życiu (zabójstwo zamierzone i niezamierzone; samobójstwo, eutanazja, przerywanie ciąży, narkomania) wymienia wykroczenia przeciw zdrowiu 	<ul style="list-style-type: none"> zasadnia konieczność obrony życia i zdrowia charakteryzuje wykroczenia przeciw życiu i zdrowiu wyjaśnia, na czym polega odpowiedzialność za życie i zdrowie innych potrafi dostrzec wartość i zagrożenia ze strony badań naukowych dla życia, zdrowia i godności człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> ceni sobie integralność osoby ludzkiej wyraża sprzeciw wobec zachowań zagrażających zdrowiu i życiu podjęmuje działania na rzecz poszanowania osoby ludzkiej i trwałego pokoju okazuje szacunek dla zmarłych

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeni:	w zakresie umiejętności – uczeni:	w zakresie postaw i zachowań – uczeni:
28. Chrześcijańskie powołanie do czystości – niedoceniony skarb.	<ul style="list-style-type: none"> określa istotę ludzkiej płciowości w ujęciu chrześcijańskim wyjaśnia, że czystość jest darem prowadzącym do Boga podaje treść błogosławieństwa dotyczącego czystego serca wymienia różne formy czystości wyjaśnia, że zachowanie czystości jest czynnikiem pozwalającym zachować integralność osoby 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia wartość czystości przedmałżeńskiej uzasadnia, dlaczego czystość jest darem uszczęśliwiającym ludzi i uwielbieniem Boga interpretuje ewangeliczne błogosławieństwo o czystości serca 	<ul style="list-style-type: none"> urzekawia w swoim życiu postawę czystości pozytywnie wyraża się o dziewictwie inspiruje innych do zachowania czystości modli się o siłę do zachowania czystości własnej i innych
28a. Zagrożenia dla czystości – „medialny seks”.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia media, których działanie skierowane jest ku niszczeniu czystości (chat erotyczny, prasa pornograficzna, filmy i programy telewizyjne...) wymienia zagrożenia dla ludzkiej płciowości wypływające z działania mediów podaje, na czym polega dramat transseksualizmu 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, dlaczego Kościół staje w obronie czystości i płciowości człowieka dokonuje różnicowania między mediami niszczącymi a mediami wspomagającymi czystość charakteryzuje działania propagujące czystość i ochronę ludzkiej płciowości 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża sprzeciw wobec stylu życia lansowanego przez media akceptuje i docenia własną płciowość przestrzega kolegów przed korzystaniem z mediów niszczących czystość
29. Wychowanie do czystości serca – „Nie cudzołóż”.	<ul style="list-style-type: none"> podaje treść szóstego przykazania określa jego istotę wymienia zagrożenia przeciw czystości wyjaśnia, że czystość domaga się panowania nad sobą wymienia osoby i czynniki pomagające zachować czystość 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia wartość zachowywania czystości wykazuje związek między czystością a cnotą umiarkowania omawia zagrożenia zamierzone w czystość omawia pozytywne zachowywanie czystości 	<ul style="list-style-type: none"> traktuje czystość jako dar z siebie panuje nad sobą wyraża wdzięczność Bogu za dar płciowości prezentuje właściwą postawę wobec homo-seksualizmu
29a. Wychowanie do wierności małżeńskiej – „mimo przeskód trwam”.	<ul style="list-style-type: none"> podaje treść dziewiątego przykazania wskazuje teksty biblijne dotyczące pożądlivosti cielesnej wymienia czynniki wspomagające zachowanie czystości serca omawia potrzebę wstydlivosti 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę zachowania intymności małżeńskiej uzasadnia potrzebę czystości serca w życiu małżeńskim scharakteryzuje czynniki wspomagające zachowanie czystości wyjaśnia, na czym polega walka z pożądlivością cielesną 	<ul style="list-style-type: none"> panuje nad pożądlivością ciała, oczu i „pychą żywota” troszczy się o czystość własnego serca szanuje intymność drugiej osoby modli się o czystość serca dla siebie oraz przyszłego współmałżonka
30. „Nie kradnij” – moralność Kalego.	<ul style="list-style-type: none"> podaje treść siódmego przykazania określa jego istotę wymienia skutki grzechów z zakresu siódmego przykazania wyjaśnia, że nieprzestrzeganie zakazu „nie kradnij” degradowuje człowieka wymienia czyny prowadzące do zniewolenia ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że nieprzestrzeganie siódmego przykazania wywołuje skutki indywidualne i społeczne uzasadnia, że każdy człowiek ma prawo do własności wyjaśnia, na czym polega naprawienie popełnionej niesprawiedliwości wykazuje związek między panowaniem nad bogactwami materialnymi a szacunkiem dla wymagań moralnych 	<ul style="list-style-type: none"> szanuje rzeczy własne i cudze troszczy się o dobro środowiska dziękuje Bogu za dobra materialne inspiruje innych do szacunku dla siódmego przykazania

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
31. Świadczyć o prawdzie – „Nie mów fałszywego świadectwa przeciw bliźniemu swemu”.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie prawdy podaje treść ósmego przykazania wskazuje teksty biblijne mówiące o prawdzie podaje przykłady męczeństwa za prawdę 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia potrzebę życia w prawdzie uzasadnia, że prawda jest podstawową wartością potrafi zinterpretować życie chrześcijańskie jako naśladowanie Chrystusa-Prawdy uzasadnia, że życie w prawdzie jest prawdziwą wolnością 	<ul style="list-style-type: none"> daje świadectwo prawdzie inspiruje innych do życia w prawdzie troszczy się o dobre imię innych staje w prawdzie wobec siebie, robi systematycznie rachunek sumienia i ułatwia to innym
32. Słowa, które ranią – grzechy przeciw prawdzie.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wykroczenia przeciw prawdzie określa istotę wykroczeń przeciw prawdzie wskazuje grzechy, których nośnikami są środki masowego przekazu wymienia warunki ujawniania prawdy i dochowywania tajemnicy 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że kłamstwo jest najbardziej bezpośrednim wykroczeniem przeciw prawdzie potrafi zinterpretować „złotą zasadę”, która określa prawo do prawdy w konkretnych życiowych sytuacjach krytycznie ocenia treść informacji podawanych w środkach masowego przekazu w aspekcie ósmego przykazania 	<ul style="list-style-type: none"> z dezaprobatą odnosi się do wykroczeń przeciw prawdzie świadomie dokonuje wyboru programów telewizyjnych i innych źródeł masowej komunikacji kieruje się umiarem i dyscypliną w korzystaniu ze środków masowego przekazu dochojuje powierzonych tajemnic
33. Radość posiadania – „Ani żadnej rzeczy, która jego jest”.	<ul style="list-style-type: none"> podaje treść dziesiątego przykazania podaje definicję zazdrości i chciwości wskazuje teksty biblijne o „ubogich w duchu” (Łk 14,33; Mt 5,3) 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że dziesiąte przykazanie jest dalszym ciągiem dziewiątego uzasadnia, że właściwy stosunek do posiadanych dóbr jest drogą do prawdziwego szczęścia – królestwa Bożego na ziemi 	<ul style="list-style-type: none"> zachowuje ubóstwo serca ceni Boga wyżej niż to, co posiada wyraża radość z posiadanych rzeczy chętnie służy innym posiadanymi dobrami
34. Grzechy główne i ich następstwa.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia grzechy główne określa istotę grzechów głównych wymienia indywidualne i społeczne skutki grzechów głównych 	<ul style="list-style-type: none"> omawia materię grzechów głównych wyjaśnia, że grzechy te są źródłem wszystkich pozostałych opisuje skutki grzechów głównych w rozwoju osobowym człowieka i w życiu społecznym 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiada walkę grzechem głównym szuka pomocy w opanowaniu ciała i uczuć w zjednoczeniu z Bogiem inspiruje innych do zawrócenia z drogi grzechów głównych
35. Grzechy cudze i ich konsekwencje – „Oczy szero-ko zamknięte”.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia grzechy cudze określa istotę grzechów cudzych wymienia konsekwencje osobowe i społeczne grzechów cudzych podaje przykłady rozprzestrzeniania się grzechów cudzych w najbliższym środowisku 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że grzechy cudze są współudziałem w złu drugiego człowieka wskazuje, że grzech cudzy jest nośnikiem zła społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża postawę odpowiedzialności za drugiego człowieka w aspekcie grzechów cudzych właściwie reaguje na zło drugiego człowieka
36. Nigdy nie będą odpuszczone – grzechy przeciw Duchowi Świętemu.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia grzechy przeciw Duchowi Świętemu określa istotę tych grzechów omawia ich następstwa 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje grzechy przeciw Duchowi Świętemu uzasadnia, dlaczego grzechy tego rodzaju nie mogą być odpuszczone 	<ul style="list-style-type: none"> pogłębia swoją wiarę otwiera się na działanie Ducha Świętego systematycznie korzysta z sakramentu pokuty i pojednania inspiruje innych do otwierania się na łaskę Ducha Świętego
Powtórzenie			

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: tematy, wątki, motywy; rodzina, dom; etyka mówienia – stosowność, uczciwość, etykieta językowa; wypowiedź językowa – wartościowanie wypowiedzi – poprawność – niepoprawność, błąd językowy, prawdziwość – fałszywość, szczerość – kłamstwo, wartościowanie estetyczne; wartości, kategorie estetyczne i filozoficzne: prawda, dobro, piękno; Wiedza o społeczeństwie – jedynostka – grupa – społeczeństwo; obowiązki i cnoty obywatelskie; patriotyzm, etyka życia zbiorowego; pojęcie prawa, normy prawnej, przepisu prawnego. Przedsiębiorczość: etyka zawodowa.

Wychowanie do życia w rodzinie: zagrożenia dla życia rodzinnego: agresja, przemoc, eutanazja, alkoholizm, narkomania, sekty, separacja, rozwód, samotne rodzicielstwo; przekazywanie rzetelnej wiedzy o rozwoju człowieka w wymiarze biologicznym, psychicznym, społecznym i duchowym; tożsamość człowieka i poczucie sensu życia; wielowymiarowość człowieka; pogłębienie problematyki rodziny w życiu jednostkowym i społecznym; przyjęcie pozytywnej postawy wobec rodziny.

V. Wiara i moralność silne darami łaski

Zadania nauczyciela religii

- Wspomaganie wychowanków w rozumieniu symboli liturgicznych.
- Ukazanie uświęcającego wymiaru uczestnictwa w liturgii.
- Wspomaganie wychowanków w zrozumieniu istoty sakramentów i pogłębieniu więzi z Chrystusem i Jego Kościołem.

Wiodące treści katechetyczne

- Oddawanie czci Bogu przez wspólnotę Kościoła w liturgii.
- Rodzaje znaków używanych w liturgii.

Treści szczegółowe	Wymagania szczegółowe		
	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
37. Liturgia oddaniem czci Bogu i uświęcaniem człowieka.	<ul style="list-style-type: none"> • określa istotę liturgii • wskazuje, kto, w jaki sposób, kiedy i gdzie celebrowa liturgię • wymienia znaki i symbole liturgiczne • omawia słowa i gesty stosowane w liturgii • wymienia najważniejsze wydarzenia roku liturgicznego • wyjaśnia, że udział w liturgii jednoczy i umacnia wspólnotę Kościoła 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyróżnić udział Boga i człowieka w liturgii • uzasadnia, że dzieło Chrystusa w liturgii ma charakter sakramentalny • charakteryzuje znaki i symbole liturgiczne • interpretuje wybrane teksty liturgiczne z Mszy św. 	<ul style="list-style-type: none"> • angażuje się w śpiew • daje świadectwo pełnego i zaangażowanego udziału w liturgii • szanuje obrazy i przedmioty liturgiczne
38. Dotknięcie tajemnicy Boga – sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego.	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia siedem sakramentów • wyróżnia w ich liczbie sakramenty wtajemniczenia • określa istotę sakramentów wtajemniczenia • wymienia owoce tych sakramentów • podaje, kto i w jaki sposób udziela sakramentów wtajemniczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że Chrystus poprzez sakramenty wtajemniczenia tworzy wspólnotę • opisuje, na czym polega przygotowanie do przyjęcia poszczególnych sakramentów 	<ul style="list-style-type: none"> • w sposób pełny i zaangażowany uczestniczy w liturgii sakramentów wtajemniczenia • pozostaje otwarty na działanie łaski Bożej, otrzymanej i otrzymywanej poprzez sakramenty wtajemniczenia • wyraża gotowość bycia chrześnym i świadkiem bierzmowania
39. Sakramenty uzdrowienia – balsam dla duszy i ciała.	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sakramenty uzdrowienia • określa istotę i skutki tych sakramentów • podaje formę i treść sakramentów uzdrowienia • podaje, kto i w jaki sposób sprawuje te sakramenty 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że sakramenty uzdrowienia budują jedność w Kościele • potrafi przygotować siebie i innych do przyjęcia sakramentów • charakteryzuje skutki sakramentów uzdrowienia 	<ul style="list-style-type: none"> • systematycznie korzysta z sakramentu pokuty i pojednania • troszczy się o udzielenie sakramentu namaszczenia chorych w swoim środowisku • ceni sobie dar odpustów i chętnie z nich korzysta

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
40. Sakramenty w służbie wspólnoty Kościoła.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sakramenty w służbie komunii określa istotę i skutki tych sakramentów podaje formę i treść sakramentów w służbie wspólnoty Kościoła podaje, kto i w jaki sposób sprawuje te sakramenty 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wyjaśnić nazwę sakramentu święceń potrafi umiejscowić małżeństwo w perspektywie królestwa Bożego potrafi omówić skutki sakramentu małżeństwa potrafi uzasadnić, że sakrament kapłaństwa i małżeństwa buduje i umacnia wspólnotę Kościoła interpretuje tekst przysięgi małżeńskiej interpretuje tekst przyrzeczenia, jakie składa prezbiter na ręce swego biskupa 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża postawę odpowiedzialności za własną rodzinę – Kościół domowy ceni wartość małżeństwa sakramentalnego modli się za kapłanów i osoby konsekrowane modli się o powołania
41. Drogi wiary osób powołanych.	<ul style="list-style-type: none"> podaje opisane w Biblii przykłady powołań prezentuje treść perykopy Łk 6,1-11 wymienia główne etapy życia świętych Piotra i Pawła przycząca odpowiedź Maryi na zwiastowanie anielskie (Łk 1,38) i na słowa św. Elżbiety (Łk 1,45) 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi przeprowadzić analizę perykopy biblijnej Łk 6,1-11 potrafi omówić istotne elementy powołania charakteryzuje sylwetkę duchową oraz misję apostołów Piotra i Pawła 	<ul style="list-style-type: none"> podjeżdżuje refleksję nad własnym powołaniem stara się rozpoznać Boże plany względem własnego życia wyraża gotowość pójścia drogą wskazaną przez Boga
42. Dwa stoły Eucharystii – stół słowa.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy liturgii słowa określa istotę liturgii słowa podaje nazwę ksiąg liturgicznych wymienia podstawowe funkcje liturgiczne wyjaśnia, że Chrystus mocą swojego słowa przemienia ludzkie serce 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać poszczególne elementy liturgii słowa i wykonywane funkcje potrafi przygotować liturgię słowa (czytania, modlitwa wiernych...) wyjaśnia dialogiczny charakter liturgii słowa 	<ul style="list-style-type: none"> angażuje się w przygotowanie liturgii słowa jest otwarty na słowo Boże i dziękuje za nie Bogu wierzy w realną obecność Chrystusa w Eucharystii
43. Dwa stoły Eucharystii - stół chleba i wina.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia elementy liturgii eucharystycznej wymienia inne określenia Eucharystii określa istotę Ofiary Chrystusa i naszego w niej udziału 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać poszczególne części liturgii eucharystycznej interpretuje wybrane z niej teksty potrafi określić swoje miejsce w liturgii potrafi wyrazić wdzięczność za dar Ofiary Chrystusa 	<ul style="list-style-type: none"> czynnie i w sposób pełny uczestniczy w Ofierze eucharystycznej w sposób pogłębiony przeżywa Eucharystię, jako osobiste spotkanie z Chrystusem, która też buduje i umacnia wspólnotę Kościoła
44. Komunia i jej owoce w życiu chrześcijańskim.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia owoce Komunii św. określa ich istotę oraz implikacje w życiu człowieka wymienia warunki przystąpienia do Komunii św. wyjaśnia, że Komunia św. jest zadatką przyszłej chwały 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje owoce Komunii św. uzasadnia potrzebę częstej Komunii św. interpretuje wybrany tekst modlitwy po Komunii 	<ul style="list-style-type: none"> systematycznie przystępuje do Komunii św. mocą Chrystusa w zaangażowany sposób tworzy wspólnotę kościelną angażuje się w działania na rzecz ubogich inspiruje innych do częstego przyjmowania Komunii św.
Powtórzenie			

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: wartości, kategorie estetyczne: prawda, dobro, piękno.

Podstawy przedsiębiorczości: zdolność do wyznaczania sobie celów i zadań.

Biologia: organizm człowieka jako zintegrowana całość i prawidłowe jego funkcjonowanie.

Wychowanie do życia w rodzinie: przyjmowanie pozytywnej postawy wobec życia, rodziny, dziecka, osób starszych, zdrowia własnego i innych; człowiek wobec cierpienia, choroby, umiara-
nia i śmierci w aspekcie życia rodzinnego.

VI. Urzeczywistnianie wiary w życiu i w liturgii Kościoła (katechezy dodatkowe)

Zadania nauczyciela religii

- Wspomaganie wychowanków w odkrywaniu orędzia Chrystusa w roku liturgicznym.
- Zapoznanie z podstawowymi wartościami etycznymi.
- Kształtowanie umiejętności rozpoznawania walorów wnoszonych przez chrześcijaństwo w kulturę.
- Inspirowanie do chrześcijańskiej aktywności.

Wiodące treści katechetyczne

- Podstawowe wartości etyczne.
- Liturgia roku kościelnej drogą przybliżającą do Boga i źródłem osiągniętej doskonałości.
- Tajemnica Chrystusa w roku liturgicznym.
- Rok liturgiczny przeżywaniem historii zbawienia.

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:
45. Prawda i piękno a sztuka sakralna.	<p>w zakresie umiejętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi uzasadnić, dlaczego sztuka sakralna jest nośnikiem prawdy i piękna • potrafi odróżnić sztukę od kiczu • potrafi odkryć duchowy wymiar sztuki sakralnej
46. Podstawowe wartości etyczne.	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • z szacunkiem odnosi się do dzieł sztuki sakralnej • poprzez dzieła sztuki adoruje, modli się i kocha swego Stwórcę • podejmuje działania na rzecz odnowy zabytków sztuki sakralnej w najbliższym otoczeniu • z zaangażowaniem urzeczywistnia w swoim życiu podstawowe wartości etyczne i wartości ostateczne • inspirowanie środowiska szkolnego i rodzinnego do urzeczywistniania podstawowych wartości etycznych i wartości ostatecznych
47. Człowiek, który mnie może zachwyć.	<p>w zakresie umiejętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi uzasadnić, dlaczego sztuka sakralna jest ouszestwiennianiem podstawowych wartości • potrafi zbudować własny system wartości, u podstaw którego znajdują się prawda i dobro, piękno • potrafi umiejscowić wartości ostateczne w szerokim spektrum aksjologicznym • potrafi odróżnić wartości prawdziwe od pseudowartości • ocenia rozumienie godności człowieka w różnych systemach etycznych <p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje godny naśladowania wzór osobowy • opisuje sytuację, kiedy sam był wzorem dla innych, przychodząc im z pomocą • określa swoje słabe strony, które wymagają korekt w świetle wzoru osobowego • wyjaśnia, na czym polega rola wzorów osobowych w rozwoju człowieka oraz mniejszych i większych społeczności

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: tematy, motywy, wątki: miłość, rodzina, śmierć, droga, wędrówka, pielgrzymka.

Wiedza o kulturze: wykształcenie umiejętności refleksyjnej i krytycznej oceny zjawisk w kulturze i sztuce; ukazywanie dziedzictwa narodowego; umiejętność dostrzegania walorów kultury własnego regionu.

VII. Drogi do życia z Chrystusem (tematy historyczne)

Zadania nauczyciela religii

- Wspomaganie uczniów w pielęgnowaniu polskości.
- Inspitowanie do okazywania szacunku innym religiom i kulturom.
- Kształtowanie umiejętności dostrzegania zagrożeń płynących z obcych kultur.

Wiodące treści katechetyczne

- Źródła religii chrześcijańskiej.
- Rola zakonów w tworzeniu tożsamości Europy.
- Wpływ chrześcijaństwa na obraz Polski.
- Wpływ Polski na chrześcijański charakter kontynentu.

Treści szczegółowe		Wymagania szczegółowe	
		w zakresie wiedzy – uczeni:	w zakresie postaw i zachowań – uczeni:
54. Nasi starsi bracia w wierze.	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: semityzm, antysemityzm, synagoga • określa, na czym polega dialog międzyreligijny • wymienia wartości judaizmu (Stary Testament ze szczególnym uwzględnieniem Tory, Talmud, Midrasz) • wyjaśnia, że chrześcijaństwo ma swój początek w judaizmie • wyjaśnia, czym jest Stary Testament dla katolików 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje cechy wspólne judaizmu i chrześcijaństwa • potrafi wyjaśnić relację chrześcijan do narodu wybranego • potrafi wymienić powody wzajemnych uprzedzeń obu religii • charakteryzuje przesłanie papieskiej pielgrzymki do ziemi świętej w 2000 r. 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża szacunek dla wyznawców judaizmu i ich miejsc świętych • angażuje się w przezwyciężanie stereotypów co do wyznawców judaizmu • otwiera się na dialog międzyreligijny i bierze w nim czynny udział
55. Przenikanie się kultur i religii – razem, ale inaczej.	<ul style="list-style-type: none"> • omawia kulturę starożytnego Rzymu i Bliskiego Wschodu • podaje czas kształtowania się religii islamu • wymienia wartości islamu i rozumie jego istotę • określa, jakie znaczenie dla obrony chrześcijaństwa miały bitwa pod Legnicą i bitwa pod Wiedniem 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozróżnić istotne elementy islamu (zachowanie, styl bycia wyznawców) • potrafi określić, na czym polega zagrożenie dla kultury europejskiej i chrześcijaństwa ze strony islamu • potrafi dokonać wartościowania dotyczącego postaw i zachowań w religii muzułmańskiej i chrześcijaństwie 	<ul style="list-style-type: none"> • broni wartości chrześcijańskich • prezentuje postawę otwarcia na inne kultury i religie • jest przekonany o potrzebie dialogu międzyreligijnego • okazuje szacunek dla wartości kultury zachodniej • jest świadomy zagrożeń płynących ze strony ruchów islamskich
56. Religijno-społeczna rola zakonów.	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwy najważniejszych zakonów w Europie • wymienia największe osobowości najbardziej znanych zgromadzeń zakonnych • wymienia działania podejmowane przez zgromadzenia zakonne na przestrzeni dziejów (działalność charytatywna, społeczna, polityczna – najwięksi papieże pochodzili z klasztorów) • wymienia nazwy wspólnot zakonnych obecnych w jego środowisku 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje reguły zakonne (śluby) • potrafi rozróżnić etapy rozwoju życia zakonnego (eremicy, cenobici, mnisi, zakonnicy) • potrafi uzasadnić, że powstanie określonego zakonu było odpowiedzią na potrzeby epoki • uzasadnia potrzebę istnienia wspólnot zakonnych 	<ul style="list-style-type: none"> • okazuje szacunek siostrzom i braciom zakonnym • jest wdzięczny za religijno-społeczną rolę zakonów • modli się o powołania do życia zakonnego

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeni:
57. Kulturotwórcza rola zakonów.	<p>w zakresie umiętności – uczeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje wkład zakonów w kulturę europejską i polską podaje przykłady zasług zakonów w dziedzinie szkolnictwa (szkółki parafialne, uniwersytety) wskazuje ich zasługi w zakresie sztuki i muzyki sakralnej
58. Chrześcijaństwo u podstaw państwowości polskiej – misja chrześcijańska.	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> wykazuje szacunek wobec kulturowej spuścizny zakonów wyraża wdzięczność zakonom tworzącym kulturę polską docenia wkład zakonu jezuitów w powszechność edukacji
59. Rozum wsparty wiarą (oświecenie po polsku).	<p>w zakresie wiedzy – uczeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> wymienia nazwy zakonów zasłużonych dla kultury (benedyktyni, pijarzy, jezuiti) wymienia kulturowy dorobek i spuściznę zgromadzeń zakonnych wie, że szkolnictwo i piśmiennictwo jest owocem działalności zakonów wymienia zabytki piśmiennictwa polskiego określa współczesne działania zakonów w tworzeniu kultury określa potrzebę chrztu Polski w wymiarze duchowym, politycznym i kulturowym wymienia pierwsze biskupstwa i pierwszych biskupów polskich wymienia zasługi Kościoła w dziedzinie oświaty i opieki społecznej wymienia wspólne elementy życia religijno-państwowego definiuje pojęcia: oświecenie, rozum, wymienia nazwiska wybitnych postaci oświecenia (Kraśnicki, Staszic, Kołłątaj, Konarski, Poniatowski) wskazuje, że Kościół epoki oświecenia stał się mecenasem kultury oraz pionierem poczynań społeczno-gospodarczych i wolnościowo-demokratycznych
60. Wiara wspierająca wolność (drmat rozbiorów i czasu zniewolenia).	<p>w zakresie umiętności – uczeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> opisuje wkład zakonów w kulturę europejską i polską podaje przykłady zasług zakonów w dziedzinie szkolnictwa (szkółki parafialne, uniwersytety) wskazuje ich zasługi w zakresie sztuki i muzyki sakralnej wyjaśnia, jak powstawały struktury administracyjne Kościoła i państwa polskiego opisuje zasługi Kościoła w dziedzinie oświaty i opieki (szpitale zakonne, ochronki) charakteryzuje wspólne elementy życia religijno-państwowego charakteryzuje historyczny kontekst spotkań lednickich charakteryzuje epokę oświecenia określa rolę Kościoła w oświeceniu i wykazuje duchowy wzrost pobożności w tamtej epoce opisuje wkład Kościoła w życie Polski współczesnej charakteryzuje współczesne nurty myślowe związane z negacją prawdy zauważając ich antychrześcijańskie nastawienie charakteryzuje postawę patriotyzmu (Polak-katolik) charakteryzuje przeszkody w zachowaniu polskości we współczesnych warunkach politycznych potrafi uchwyć pozytyw i ryzyko globalizacji uzasadnia prawdę, że miłość Ojczyzny jest jednym z przejawów realizacji przykazania miłości
Powtórzenie	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyraża wdzięczność za chrzest i powstanie państwa polskiego prezentuje postawę szacunku dla chrześcijaństwa w Polsce pielęgnuje dziedzictwo chrześcijaństwa wyraża wdzięczność dla poczynań Kościoła tego czasu ceni osiągnięcia duchowieństwa w zakresie społeczno-gospodarczym angażuje się w pogłębianie wiedzy na temat tego okresu historii Polski docenia rangę nauki społecznej Kościoła dla obecnego i przyszłych losów narodu dokonyuje odpowiedzialnych wyborów dla zachowania polskości i wolności (dbałość o język, tradycję, wiarę, rodzinę) wyraża Bogu wdzięczność za wolną Ojczyznę angażuje się w życie regionu jako „małej ojczyzny”

Korelacja z edukacją szkolną:

Historia: fundamenty Europy (jedność i różnorodność); rola chrześcijaństwa w tworzeniu tożsamości europejskiej; uwarunkowania i przeobrażenia polskiej świadomości narodowej i politycznej; postawy jednostek oraz grup społecznych wobec potrzeb epoki; znaczenie chrześcijaństwa na ziemiach polskich; wielokulturowość w dziejach Polski; współistnienie religii i wyznań. Wiedza o społeczeństwie: obywatel a władza w systemach totalitarnych, autorytarnych i demokratycznych; fundamentalne zasady demokracji (antyczne i chrześcijańskie korzenie demokracji); współczesne problemy życia publicznego w Polsce i na świecie.

Wiedza o kulturze: poznanie dziedzictwa narodowego, w tym kanonu najwybitniejszych dzieł sztuki; rozwijanie wrażliwości na ochronę dziedzictwa narodowego.

KLASA II – NA DROGACH WIARY

I. Moje chrześcijańskie *Credo*

Zadania nauczyciela religii

- Wspomaganie wychowanków w odkrywaniu prawdy o Bogu, Stwórcy wszechświata.
- Ukazanie Chrystusa, który przynosi orędzie prawdy i wolności, wzywając do nawrócenia.
- Wspomaganie wychowanków w rozumieniu prawdy o Chrystusie zmartwychwstałym oraz w pogłębieniu wiary w powszechne zmartwychwstanie.
- Przedstawienie Kościoła jako praskramentu zbawczo działającego Ducha Świętego.
- Wspomaganie wychowanków w rozumieniu roli Maryi w dziele zbawczym.
- Zapoznanie z rodzajami powołań w Kościele i pomoc w odkrywaniu własnego powołania.

Wiodące treści katechetyczne

- Przymioty Boga.
- Treść Credo.
- Maryja w dziele zbawienia
- Powołanie w Kościele i sposoby jego realizacji.

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:
<p>1. Jedyny Bóg w mojej wierze. Bóg kocha mnie – a ja Jego.</p>	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● przyjmuje i odwzajemnia miłość Boga ● świadczy o Bożej miłości ● podejmuje decyzję uczestniczenia w katechezie
<p>2. Tajemnica przenikającej się miłości – życie Trójcy Świętej.</p>	<p>w zakresie umiejętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● omawia przejawy Bożej miłości ● uzasadnia potrzebę odwzajemnienia Bożej miłości na katechezie i w życiu ● uzasadnia potrzebę katechezy jako środka wyrażającego i pogłębiającego wiarę ● omawia cechy charakterystyczne dla wewnętrznego życia Trójcy Świętej ● potrafi korzystać z tekstów biblijnych dla pogłębienia wiedzy o Bogu ● wyjaśnia, dlaczego życie Trójcy Świętej jest wzorem życia dla chrześcijan
<p>3. Charakter Boga i Jego przymioty.</p>	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● wyznaje wiarę w Trójcę Świętą ● buduje jedność i miłość w swoim środowisku ● oddaje cześć Trójcy Świętej
<p>4. Poemat o stworzeniu świata.</p>	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● omawia przymioty Boga ● potrafi posługiwać się Pismem świętym w poznawaniu Boga ● potrafi odnieść przymioty Boga do wiary i postaw życiowych ● opisuje biblijny schemat stworzenia świata ● przedstawia dzieło stworzenia w dowolny sposób (wiersz, piosenka, rysunek, modlitwa) ● interpretuje teksty liturgiczne i literackie dotyczące tajemnicy stworzenia

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeni:		
	w zakresie umiejętności – uczeni:		
	w zakresie postaw i zachowań – uczeni:		
5. Inny z istniejących światów – aniołowie i ich posłannictwo.	<ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję anioła • przyjmuje prawdę, że Bóg stworzył anioły • wymienia funkcje, jakie pełnią aniołowie • wskazuje teksty biblijne mówiące o aniołach 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia potrzebę modlitwy do anioła stróża • określa rolę, jaką pełnią aniołowie • uzasadnia istnienie świata duchowego • krytycznie odnosi się do magii i praktyk ezoterycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • modli się do swojego anioła stróża • świadomie przyjmuje Jego opiekę • przypomina i poucza innych o istnieniu świata duchowego
6. Bóg – rzeźbiarzem człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • przyjmuje prawdę, że Bóg stworzył człowieka • wskazuje i pamięta dwa biblijne opisy stworzenia człowieka • podaje treść Psalmu 8 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia naukę Biblii o stworzeniu człowieka • potrafi wyjaśnić teorię ewolucji i pogodzić ją z biblijną wizją stworzenia człowieka • interpretuje Psalm 8 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża wiarę w Boga Stwórcę • wyraża wdzięczność Bogu za stworzenie człowieka • uwielbia Boga za dzieło stworzenia • modli się Psalmem 8
7. Najpiękniejsze dzieło Boga – człowiek.	<ul style="list-style-type: none"> • przyjmuje prawdę, że człowiek został stworzony na obraz i podobieństwo Boże • pamięta treść wersetów Rdz 1,26-28 • upatruje w fakcie stworzenia źródło braterstwa wszystkich ludzi • dostrzega w Chrystusie odzwierciedlenie prawdziwego człowieka (znamiona pełni człowieczeństwa) 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega ludzkie podobieństwo do Boga • opisuje doskonale obraz człowieka, wyrażony w Słowie Wcielonym • wyjaśnia tajemnicę wcielenia • porównuje Adama – pierwszego człowieka, z Jezusem Chrystusem • potrafi umotywić braterstwo wszystkich ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> • szanuje Boży obraz w sobie i w drugim człowieku • rozwija życie duchowe • wyraża wdzięczność Bogu za tajemnicę wcielenia • naśladuje Boga w życiu i działaniu • wprowadza jedność między ludźmi
8. Człowiek „jednością ciała i duszy” – dwa w jednym.	<ul style="list-style-type: none"> • stwierdza, że Bóg stworzył człowieka • wskazuje i mówi z pamięci werset Rdz 2,4-7 • definiuje pojęcia: człowiek, dusza, duch • wymienia przymioty świadczące o duchowości człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia pojęcie duszy od ducha • wyjaśnia, na czym polega jedność duszy i ciała w człowieku • omawia przymioty świadczące o duchowości człowieka oraz czynniki, które na nią wpływają 	<ul style="list-style-type: none"> • troszczy się o czystość i świętość własnej duszy • troszczy się o harmonijny rozwój ducha i ciała • wierzy w nieśmiertelność • przygotowuje się do życia wiecznego
9. Pod skrzydłami Bożej Opatrzności.	<ul style="list-style-type: none"> • podaje definicję opatrznosci Bożej • przytacza teksty biblijne o opiece Boga nad światem • przyjmuje prawdę, że Bóg szanuje wolność każdego człowieka • wyjaśnia, że Bóg stworzył świat niejako „w drodze” do ostatecznej doskonałości, nie pozbawiony wpływów zła • wyjaśnia sens wiary w opatrznosc Bożą 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega opatrznosc Boża • interpretuje teksty biblijne i naukę Kościoła na temat opatrznosci Bożej • uzasadnia sens wiary w opatrznosc Bożą i opisuje jej przejawy w ludzkim życiu • potrafi wskazać w Piśmie św. teksty mówiące o opatrznosci Bożej 	<ul style="list-style-type: none"> • pokłada nadzieję w Bogu • ufa Mu w trudnych sytuacjach • zawierza swe życie Opatrzności Bożej na wzór Jezusa • współpracuje z Bogiem w realizacji Bożego zamysłu • modli się w intencjach ludzi tracących nadzieję
10. Jednorodzony Syn Boga – Boży Jedynek.	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest Jezus • określa, co oznacza imię „Jezus” i przydomek „Chrystus” • argumentuje boskie i ludzkie pochodzenie Jezusa • podaje, dlaczego Jezus przyszedł na ziemię 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia imiona i określenia Jezusa Chrystusa • uzasadnia, dlaczego nazywamy Go Panem • charakteryzuje pochodzenie Jezusa i cel Jego misji 	<ul style="list-style-type: none"> • wierzy, że Jezus jest Synem Boga • uznaje Jezusa za swojego Pana i Zbawcę • wyraża wdzięczność Bogu za dar Jezusa • oddaje cześć Jezusowi i składa o Nim świadectwo

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
11. Jezus – Owoc tajemnicy słuchania. „Począł się z Ducha Świętego i narodził z Maryi Panny”.	<ul style="list-style-type: none"> określa tajemnicę i sens wcielenia stwierdza, że Jezus jest prawdziwym Bogiem i człowiekiem wskazuje teksty biblijne mówiące o wcieleniu (J 1,14) wyjaśnia, że Jezus jest jedynym pośrednikiem między Bogiem i ludźmi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób Syn Boży stał się człowiekiem rozróżnia między boską a ludzką naturą Jezusa wyjaśnia, dlaczego Bóg wybrał Maryję na Matkę Jezusa opisuje rolę, jaką Matka Boża odegrała w tajemnicy wcielenia 	<ul style="list-style-type: none"> wierzy w Jezusa Chrystusa narodzonego z Maryi Dziewicy uczestniczy w misterium Bożego Narodzenia wyraża wdzięczność Bogu za tajemnicę wcielenia i otwiera się na nią naśladuje Maryję w posłuszeństwie woli Bożej
12. Ofiara złożona i przyjęta – Jezus umiera za nasze grzechy.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia historyczne fakty dotyczące pojmania i śmierci Jezusa Chrystusa podaje definicję odkupienia streszcza biblijny opis męki i śmierci Jezusa Chrystusa wymienia przyczyny śmierci Jezusa Chrystusa 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje fakty dotyczące śmierci Jezusa wyjaśnia, dlaczego Jezus umarł za nas na krzyżu potrafi wyrazić tajemnicę śmierci Jezusa w formie literackiej lub plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża wdzięczność Jezusowi za dar odkupienia odważymnia miłość Jezusa Chrystusa uczestnicząc w nabożeństwach męki Pańskiej daje świadectwo Chrystusowi w swoim środowisku
13. Ludzkie oblicze Kalwarii – nasz udział w ofierze Chrystusa.	<ul style="list-style-type: none"> stwierdza, że Jezus umarł za nas na krzyżu określa, na czym polega ofiara Chrystusa podaje treść perykopy Łk 9,23-26 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, dlaczego Jezus umarł na krzyżu uzasadnia, w jaki sposób ofiara Chrystusa staje się dziś aktualna dla nas uzasadnia potrzebę „wzięcia krzyża i pójścia za Nim” określa swój udział w ofierze Chrystusa charakteryzuje Eucharystię jako ofiarą ucztę miłości 	<ul style="list-style-type: none"> korzysta z owoców ofiary Jezusa Chrystusa uczestniczy w ofierze Chrystusa przyjmuje krzyż i idzie po śladach Jezusa
14. Wielkanocny poranek – zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje teksty biblijne i liturgiczne na temat zmartwychwstania wyjaśnia, że zmartwychwstanie jest dopełnieniem dzieła zbawienia podaje o czym mówi „Exsultet” przytacza teksty pieśni wielkanocnych 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje historyczne zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa wyjaśnia, że zmartwychwstanie Chrystusa jest zapowiedzią naszego zmartwychwstania potrafi przygotować komentarze do liturgii wielkanocnej 	<ul style="list-style-type: none"> wyznaje wiarę w zmartwychwstanie Chrystusa jest świadkiem Chrystusa zmartwychwstałego uczestniczy w liturgii Triduum Paschalnego
15. Osoba Ducha Świętego – Boże Tchnienie, które ożywia.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje, kim jest Duch Święty określa rolę Ducha Świętego w Kościele i własnym życiu wskazuje teksty biblijne i liturgiczne dotyczące osoby Ducha Świętego podaje określenia i symbole Ducha Świętego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia rolę Ducha Świętego w dziejach zbawienia potrafi zaśpiewać hymn i sekwencję do Ducha Świętego objaśnia określenia i symbole Ducha Świętego 	<ul style="list-style-type: none"> wierzy w Ducha Świętego modli się do Ducha Świętego kieruje się w życiu Jego natchnieniami świadczy wobec innych o roli Ducha Świętego
16. Kościół w zamyśle i planach Bożych – pociąganiem do nieba.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie „Kościół” wymienia nazwy i obrazy Kościoła wymienia etapy powstawania Kościoła wskazuje kręgi przynależności do Kościoła 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje historię powstawania Kościoła wyjaśnia rolę Kościoła w zbawieniu charakteryzuje różne formy przynależności do Kościoła wyjaśnia zasadę „poza Kościołem nie ma zbawienia” 	<ul style="list-style-type: none"> identyfikuje się z Kościołem ceni wartość Kościoła godnie reprezentuje Kościół na zewnątrz broni Kościoła wobec zarzutów ze strony środowisk mu nieprzychylnych

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
17. Tajemnica zjednoczenia ludzi z Bogiem – Kościół wi- działny i niewi- działny.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie misterium Kościoła wymieni podstawowe wymiary Kościoła (widzialny i du- chowy) określa, na czym polega tajemnica zjednoczenia ludzi z Bogiem w Kościele i przez Kościół rozumie, że jest w Kościele podmiotem 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że Kościół jest powszechnym sakramentem zbawienia opisuje podstawowe wymiary Kościoła wyjaśnia, czym są i czemu służą charyzmaty 	<ul style="list-style-type: none"> pozostaje znakiem i narzędziem Kościoła buduje jedność Boga i ludzi z Kościołem i przez Kościół docenia wartość duchowego wymiaru Kościoła korzysta z charyzmatów dla dobra Kościoła
18. Cztery wy- miary Kościoła – „jeden, świę- ty, powszechny i apostołski”.	<ul style="list-style-type: none"> określa, co to znaczy, że Kościół jest jeden i święty określa, na czym polega powszechność Kościoła określa parafę jako podstawową komórkę Kościoła po- wszechnego 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia, że Kościół jest apostołski potrafi posługiwać się argumentami w obronie Kościoła 	<ul style="list-style-type: none"> troszczy się o jedność i świętość Kościoła angażuje się w misyjną działalność Kościoła sprzeciwia się przejawom wrogości, nie- zgody i rozłamu wśród ludzi
19. Hierarchiczna struktura Kościoła – piramida kościelna.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje fakty historyczne co do pochodzenia hierarchicz- nej struktury Kościoła wymienia zadania hierarchii kościelnej określa istotę potrojnego wymiaru misji Kościoła (naucza- nia, uświęcania i rządzenia) opisuje specyfikę Kościoła partykularnego (katedra, patro- nowie, sanktuarium, biskup, seminarium duchowne) 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje hierarchiczną strukturę Kościoła omawia zadania i posłannictwo hierarchii Kościoła określa miejsce i rolę świętych w Kościele wyjaśnia, na czym polega udział chrześcijan w potrojnej misji Kościoła 	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczy w potrojnej misji Kościoła szanuje swoich zwierzchników i modli się za nich włącza się w różnorodne działania w Kościele lokalnym
20. Chrześcijanie dla zbawienia świata – misja Kościoła <i>ad gentes</i>	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie misji <i>ad gentes</i> określa przestrzeń działalności misyjnej świętych określa obszary geograficzne pracy misyjnej polskich mi- sjonarzy 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje współczesne nauczanie Kościoła o misjach uzasadnia konieczność troski chrześcijanina o misję <i>ad gentes</i> 	<ul style="list-style-type: none"> angażuje się w misyjną działalność Kościoła
21. Ruchy religijne w Kościele.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia ruchy i grupy religijne działające w Kościele ka- tolickim wymienia organizacje Kościoła służące pomocą osobom pokrzywdzonym przez sekty i ich rodzinom (Dominikański Ośrodek Informacji o Nowych Ruchach Religijnych i Sektach) wymienia powody dla których ludzie odchodzą od Kościoła i wступują do sekt wymienia różnice w działalności między grupami kościel- nymi a sektami 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje działalność wybranych ruchów religijnych Kościoła krytycznie ocenia braki duszpasterskie Kościoła odróżnia cel i sposoby działania Kościoła (zbawienie, peł- ny rozwój osobowy człowieka) od działania sekt (zniewo- lenie i degradacja osobowości) potrafi rozróżnić między charytatywną działalnością Kościoła a „dobroczyinnymi” sposobami werbunku do sekt 	<ul style="list-style-type: none"> wykazuje odpowiedzialność za własny rozwój duchowy wykazuje wrażliwość na sytuacje kryzyso- we, przeżywane przez kolegów zwraca się o pomoc do kompetentnych ludzi (ośrodków) w sytuacji zagrożenia dba o właściwe relacje rodzinne

Wymagania szczegółowe		
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeni:	w zakresie umiejętności – uczeni:
22. Życie konsekrowane – ludzkie oblicze świętości.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rady ewangeliczne jako propozycje dla życia ewangelicznego wymienia różne rodzaje życia osób konsekrowanych określa istotę życia konsekrowanego definiuje pojęcia: laikat, świeccy w Kościele wymienia zadania ludzi świeckich w Kościele podaje możliwości uczestnictwa świeckich w misji kapłańskiej, prorockiej i królewskiej Chrystusa 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje poszczególne rodzaje życia poświęconego Bogu wyjaśnia znaczenie i wartość rad ewangelicznych w życiu każdego chrześcijanina i osób konsekrowanych charakteryzuje zadania świeckich w Kościele i w świecie uzasadnia konieczność zaangażowania laikatu we wspólnotach eklezjalnych i w świecie omawia prawa i obowiązki ludzi świeckich względem Kościoła
23. Laikat i jego rola w budowaniu wspólnoty Kościoła – żywe kamienie Bożego Kościoła.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje podstawowe teksty biblijne i dokumenty Kościoła mówiące o posłannictwie Maryi określa rolę Maryi w życiu Chrystusa i Kościoła wymienia formy kultu maryjnego 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje udział Maryi w dziele odkupienia wyjaśnia, że Maryja „jest naszą Matką w porządku łaski” charakteryzuje sposoby oddawania czci Matce Bożej
24. Druga Matka – Maryja i Jej obecność w życiu wiernych.	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że Symbol apostołski łączy wiarę w odpuszczenie grzechów z wiarą w Ducha Świętego określa chrzest jako pierwszy i podstawowy sakrament odpuszczenia grzechów stwierdza, że zwyczajnym środkiem odpuszczenia grzechów w Kościele jest sakrament pokuty 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża wdzięczność i cześć dla Maryi naśladuje Maryję w swoim życiu wierzy, że Maryja nadal, choć jest w niebie, pełni swą macierzyńską rolę wobec uczniów Chrystusa i członków Kościoła.
25. Wiara w odpuszczenie grzechów – „Bo wiele umiłowała”.	<ul style="list-style-type: none"> stwierdza, że zmartwychwstanie Chrystusa jest podstawą wiary chrześcijańskiej (1 Kor 15,14) stwierdza, że zmartwychwstanie Chrystusa jest zapowiedzią naszego zmartwychwstania wyjaśnia, że przez chrzest już teraz uczestniczymy w zmartwychwstaniu Chrystusa 	<ul style="list-style-type: none"> wierzy w odpuszczenie grzechów w sakramencie chrztu oraz pokuty i pojednania jest świadom dobroci Boga, ujawniającej się w odpuszczeniu grzechów z ufnością przystępuje do sakramentu pokuty
26. Wiara w zmartwychwstanie.	<ul style="list-style-type: none"> wyraża wiarę, że Chrystus zmartwychwstał wierzy w zmartwychwstanie powszechne odrzuca możliwość reinkarnacji 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje wersety J 20,22-23 wyjaśnia, że chrzest jest pierwszym i podstawowym sakramentem odpuszczenia grzechów wyjaśnia, na czym polega władza odpuszczania grzechów i kto nią dysponuje interpretuje werset J 11,25 wykazuje różnice między zmartwychwstaniem a reinkarnacją wyjaśnia, czym jest zmartwychwstanie, kto ma zmartwychwstać, w jaki sposób i kiedy wyjaśnia chrześcijański sens śmierci jako ostatniego etapu do nieba, a nie w pustkę i nicność

Wymagania szczegółowe		
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:
27. Cztery prawdy ostateczne – wiara w życie bez końca.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: sąd szczegółowy, sąd ostateczny, niebo, piekło, czyszciec rozumie, że każdy człowiek (w swojej duszy nieśmiertelnej) otrzyma na sądzie szczegółowym, bezpośrednio po śmierci, wieczną zapłatę od Chrystusa-Sędziego żywych i umarłych rozumie, że życie wieczne zależy od życia na ziemi rozumie, że wieczną nagrodą będzie niebo, a karą piekło rozumie, że końcowym oczyszczeniem jest czyściec 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnicę między sądem szczegółowym i ostatecznym potrafi opisać drogi prowadzące do nieba potrafi streścić przypowieść o bogaczu i Łazarzu (Łk 16, 19-31) interpretuje słowa modlitwy kapłana „Panie, nie dozwól mi nigdy odłączyć się od Ciebie”
Powtórzenie		<ul style="list-style-type: none"> wierzy w sąd ostateczny i życie wieczne pragnie zbawienia własnego i wszystkich ludzi poleca siebie i zmarłych miłosierdziu Bożemu

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: proces historycznoliteracki: gatunki i rodzaje literackie; tematy, motywy, wątki: miłość, dom, rodzina, śmierć, droga, wędrówka; tradycje literackie: konteksty biblijne i antyczne, kontynuacje i nawiązania.

Wiedza o społeczeństwie: sztuka wykazania swojej racji – umiejętność znalezienia argumentacji na poparcie własnego stanowiska.

Wychowanie do życia w rodzinie: tożsamość człowieka i poczucie sensu życia; wielowymiarowość człowieka: wymiar biologiczny, psychiczny, moralny, religijny, społeczny.

II. Moja modlitwa

Zadania nauczyciela religii

- Kształtowanie umiejętności modlitwy jako drogi do odkrycia i realizacji powołania chrześcijańskiego
- Inspirowanie do poszukiwania i praktykowania różnorodnych form modlitwy.
- Wspomaganie wychowanków w rozumieniu, że modlitwa jest szansą, aby odkryć działanie Boga w ludzkim życiu.

Wiodące treści katechetyczne

- Rodzaje i formy modlitwy.
- Rola i miejsce modlitwy w życiu człowieka.
- Modlitwa Pańska i jej wspólnotowy wymiar.

Wymagania szczegółowe		
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:
28. Modlitwa darem Boga	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie modlitwy określa modlitwę jako dar Boga, przymierze, komuniję z Bogiem 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że modlitwa jest „wzniesieniem duszy do Boga i prośbą skierowaną do Niego o stosowne dobro” wyjaśnia, że modlitwa jest darem Boga, przymierzem, komuniją z Bogiem potrafi formułować własną modlitwę
29. Strumienie Bożej modlitwy – rodzaje i formy modlitwne.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje modlitwy (błogosławieństwo, adoracja, modlitwa błagalna, wstawiennicza, dziękczynna, uwielbienia) wymienia formy modlitwy (modlitwa ustna, rozmyślanie, kontemplacja) wskazuje w Piśmie św. wybrane teksty modlitw pamięta modlitwy Jezusa i Kościoła 	<ul style="list-style-type: none"> łączy się z Bogiem w modlitwie i prosi o stosowne dobro inspiruje innych do pogłębionej modlitwy trwa na modlitwie w różnych formach inspiruje innych do wspólnej modlitwy

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeni:	w zakresie umiejętności – uczeni:	w zakresie postaw i zachowań – uczeni:
30. Drogi modlitwy – zmierzanie do jednego morza.	<ul style="list-style-type: none"> określa, że modlitwa jest przekraczaniem samego siebie i wchodzeniem w Boga wskazuje w Ewangelii arcykapłańską modlitwę Jezusa (J 17) podaje, że właściwą postawą wobec trudności w modlitwie jest czuwanie i prostota serca 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje arcykapłańską modlitwę Jezusa jako wzór modlitwy chrześcijańskiej omawia treść homilii papieskich na temat modlitwy 	<ul style="list-style-type: none"> słucha Boga, ufa Mu i oddaje Mu siebie angażuje się w pokonywanie napotykaných trudności w modlitwie
31. „Abyśmy byli razem” – wspólnotowy wymiar modlitwy Pańskiej.	<ul style="list-style-type: none"> określa modlitwę „Ojcie nasz” jako przybliżenie do Boga, ogarniające wszystkich ludzi rozumie, że odmawiający modlitwę Pańską tworzą wspólnotę dzieci Bożych 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, że modlitwa Pańska jest „streszczeniem całej Ewangelii” wyjaśnia, że jest to modlitwa Chrystusa i modlitwa Kościoła 	<ul style="list-style-type: none"> pragnie ogarnąć swoją modlitwą cały świat w modlitwie upodobia się do Jezusa zachowuje pokorne i ufne serce uwielbia Ojca, który jest w niebie
31a. Siedem próśb w modlitwie Pańskiej.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia siedem próśb zawartych w modlitwie „Ojcie nasz” podaje przykłady ludzkich potrzeb, które te prośby uwzględniają 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje każdą z siedmiu próśb modlitwy Pańskiej uzasadnia, że modlitwa Pańska zobowiązuje nas do troski o potrzeby innych uzasadnia, że modlitwa Pańska zobowiązuje nas do przebaczenia naszym winowajcom 	<ul style="list-style-type: none"> troszczy się o świętość Bożego imienia trwa w oczekiwaniu na przyjście Jezusa pragnie realizować wolę Boga w swoim życiu prosi Boga o zaspokojenie materialnych i duchowych potrzeb własnych i cudzych
32. Cierpienie prowadzi do życia – chrześcijanin wobec cierpienia.	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje teksty z Ewangelii zobowiązujące chrześcijanina do działań na rzecz cierpiących podaje motywy działalności charytatywnej wymienia potrzeby różnych osób we własnym środowisku podaje przykłady wspomaganie potrzebujących 	<ul style="list-style-type: none"> interpretuje Chrystusową postawę i naukę wobec cierpiących charakteryzuje działalność parafialnych komórek Caritas potrafi dostrzec problemy najbliższego środowiska (w rodzinie, szkole, sąsiedztwie) i poszukiwać dróg ich rozwiązania 	<ul style="list-style-type: none"> jest wrażliwy na potrzeby innych i chętnie oferuje swoją pomoc włącza się czynnie w działalność Caritas inspiruje innych do działań na rzecz ubogich w ramach wolontariatu z wdzięcznością przyjmuje pomoc innych
Powtórzenie			

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: wartości, kategorie estetyczne i filozoficzne: sacrum i profanum, wolność, sprawiedliwość, odpowiedzialność. Wiedza o kulturze: przygotowanie do aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu kulturalnym – wrażliwość estetyczna.

III. Wspólnotowy wymiar mojego Kościoła

Zadania nauczyciela religii

- Zapoznanie ze społecznym nauczaniem Kościoła.
- Ukazanie dróg i sposobów budowania wspólnoty chrześcijańskiej.
- Wspomaganie w dawaniu świadectwa życia chrześcijańskiego.
- Kształtowanie postawy służby i miłości wobec rodziny, Kościoła i narodu.

Wiodące treści katechetyczne

- Kościół jako wspólnota realizująca zasadę miłości.
- Postawa służby w życiu społeczeństwa, narodu i Kościoła.
- Społeczne nauczanie Kościoła.

Treści szczegółowe	Wymagania szczegółowe		
	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
33. Liturgia uświęcania czasu – nieszpory i jutrznia.	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcia: brewiarz, laudesy (jutrznia), nieszpory • rozumie, że odmawianie niesporów i laudesów jest uczestnictwem w modlitwie Kościoła zmierzającej do uświęcania czasu 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia wartość modlitwy porannej i wieczornej Kościoła • potrafi posługiwać się edycją brewiarza dla świeckich 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje teksty laudesów lub niesporów w porannej i wieczornej modlitwie
34. Sakrament uzdrawiającej miłości – pokuta i pojednanie.	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje, czym jest sakrament pokuty i pojednania • wymienia akty penitenta i spowiednika • wymienia owoce i skutki sakramentu pokuty i pojednania 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi ułożyć rachunek sumienia dla siebie i dla innych • omawia trudności związane z przeżywaniem sakramentu pokuty 	<ul style="list-style-type: none"> • systematycznie korzysta z sakramentu pokuty • poszukuje rozwiązań trudności związanych ze spowiedzią i pomaga innym w ich rozwiązaniu • dzieli się pozytywnym doświadczeniem, wynikającym z przeżycia sakramentu pokuty i pojednania
35. Popękane arcydzieło – ekumenizm nieustannym dążeniem do jedności.	<ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie ekumenizmu • rozumie, na czym polega dramat podziałów w świecie chrześcijańskim • podaje przykłady wysiłków Kościoła, zmierzających do jedności (Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan, spotkania pod znakiem Taizé) 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi budować wspólnotę w najbliższym otoczeniu • wyjaśnia genezę podziałów wśród chrześcijan • charakteryzuje działalność ekumeniczną Kościołów chrześcijańskich 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w liturgii ekumenicznej • włącza się czynnie w przygotowanie Tygodnia Modlitw o Jedność Chrześcijan • z szacunkiem odnosi się do innych wyznań chrześcijańskich i dostrzega ich osiągnięcia • angażuje się w budowanie wspólnoty szkolnej i klasowej
36. Nad przepaściami podziałów – konflikty i sposoby ich rozwiązywania.	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najczęstsze źródła konfliktów między ludźmi • podaje warunki usprawiedliwiającej uprawnioną obronę z użyciem siły • rozróżnia konflikty na tle międzynarodowym, etnicznym czy konflikty rodzinne, szkolne, osobiste 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi omówić mechanizmy powstawania konfliktów i sposoby ich pokonywania • uzasadnia potrzebę służby wojskowej • wyjaśnia, czym jest pacyfizm i dokonuje jego moralnej oceny 	<ul style="list-style-type: none"> • stara się żyć w zgodzie z ludźmi i z własnym sumieniem • łagodzi konflikty w swoim środowisku • staje w obronie pokrzywdzonych
37. Społeczne nauczanie papieskie.	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia dokumenty społecznej nauki Kościoła • rozumie znaczenie społecznego nauczania papieża 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, że społeczne nauczanie Kościoła jest istotnym czynnikiem rozwoju osobowego i społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> • z zaangażowaniem studiuje społeczne dokumenty Kościoła • modli się w intencji Papieża

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeni:
38. Na ojczyźnej ziemi – pielgrzymki Jana Pawła II do Polski oraz ich przesłania.	<p>w zakresie umiejętności – uczeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● interpretuje ważniejsze przesłania papieskiego nauczania w Ojczyźnie ● charakteryzuje wartość pielgrzymek papieskich dla narodu polskiego
39. Kultura wartości duchowych.	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeni:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● modli się za Jana Pawła II ● inspirowanie się w życiu i postępowaniu nauką Jana Pawła II ● wykazuje aktywność poznawczą w zgłębianiu pism Jana Pawła II ● z zaangażowaniem bierze udział w konkursach o życiu Jana Pawła II ● docenia arcydzieła kultury ● jest wrażliwy na piękno ● otacza troską przedmioty i miejsca ukazujące kulturę tworzenia
40. Ile prawdy jest w „medialnych faktach”?	<ul style="list-style-type: none"> ● wyjaśnia, dlaczego kultura masowa traci na wartości i uzasadni jej niszycielski charakter ● wyjaśnia, dlaczego arcydzieła z czasem nabierają wartości ● uzasadnia, dlaczego kultura tworzenia jest nośnikiem wartości duchowych ● przewiduje skutki braku poszanowania dla prawdy w życiu społecznym ● potrafi umiejętnie korzystać z mediów ● potrafi dostrzec ukryty w mediach podstępny zamiar manipulacji zachowaniem odbiorców
41. Język polski w historii i kulturze – języki obce a język nasz.	<ul style="list-style-type: none"> ● przewiduje skutki braku poszanowania dla prawdy w życiu społecznym ● potrafi umiejętnie korzystać z mediów ● potrafi dostrzec ukryty w mediach podstępny zamiar manipulacji zachowaniem odbiorców ● potrafi odróżnić żargon od języka literackiego ● potrafi ocenić poprawność własnych wypowiedzi w szkole i w rozmowach towarzyskich ● potrafi opisać wartość języka ojczystego dla zachowania własnej tożsamości ● potrafi określić rolę, jaką język polski odegrał w przeszłości
42. Światło w ciemności – świadectwo życia chrześcijańskiego.	<ul style="list-style-type: none"> ● rozumie kulturotwórczą funkcję języka ● rozumie potrzebę dbania o poprawność języka ● rozumie rolę języka ojczystego w zachowaniu tożsamości narodowej w okresie niewoli publicznej, a chroniony w rodzinie i kościele ● podaje przykłady współczesnych zagrożeń dla czystości języka polskiego ● definiuje pojęcie świadectwa ● określa, co znaczy być świadkiem Chrystusa w świecie ● określa, co to znaczy być świadkiem dla innych
43 Ojczyzna wspólnota wspólnot.	<ul style="list-style-type: none"> ● definiuje pojęcia: ojczyzna, region, mała ojczyzna ● wskazuje teksty Jana Pawła II na temat zjednoczonej Europy i pamięta ich treść
Powtórzenie	

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: wartości; pojęcia kultury: dzieło literackie i jego wyróżniki, kultura masowa i elitarna; wartości, kategorie estetyczne i filozoficzne: ojczyzna, mała ojczyzna. Historia: postępek a kryzysy cywilizacyjne, konflikty społeczne, wojny, ludobójstwo; przemiany w obrębie struktur, świadomości i obyczajowości społeczeństw europejskich. Geografia: konflikty zbrojne i inne zagrożenia społeczno-ekonomiczne.

Wychowanie do życia w rodzinie: zasady konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.

Wiedza o kulturze: analiza i interpretacja tekstów kultury; uczeń posługując się podstawowymi pojęciami z zakresu właściwej dziedziny sztuki; lokuje wytwory kultury (zachowania, zwyczaje, normy moralne, wytwory materialne, dzieła sztuki) w kontekście grup społecznych, w których są tworzone i odbierane (rodzina, rówieśnicy, społeczność lokalna, naród); posługuje się pojęciami: kultura popularna, ludowa, masowa, wysoka, narodowa, zglobalizowana, subkultura w ich właściwym znaczeniu i używa ich w kontekście interpretowanych dzieł sztuki oraz praktyk kulturowych.

IV. Z wiarą w roku liturgicznym

Zadania nauczyciela religii

- Wspomaganie uczniów w odkrywaniu chrześcijańskiego wymiaru świąt.
- Inspitowanie uczniów do pogłębionego przeżywania wydarzeń zbawczych.

Wiodące treści katechetyczne

- Świąta chrześcijańskie jako możliwość szczególnego spotkania z Chrystusem.
- Zbawienie dokonujące się w sercu człowieka.

Treści szczegółowe	Wymagania szczegółowe		
	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
44. Adwent – czas mierzony tęsknotą i czuwaniem.	<ul style="list-style-type: none"> • określa znaczenie Adwentu w życiu poszczególnych osób • wymienia dwa wymiary liturgicznego Adwentu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega tęsknota Boga za człowiekiem • wyjaśnia, na czym polega ludzka tęsknota za Bogiem 	<ul style="list-style-type: none"> • uczestniczy w roratach • wyraża chęć dobrego przygotowania się do świąt Bożego Narodzenia • wyraża odpowiedzialność za swoje życie w perspektywie spotkania z Chrystusem, który będzie sędzią żywych i umarłych
45. Boże Narodzenie – nie tylko tradycja	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tradycje związane z Bożym Narodzeniem • rozumie pogłębioną prawdę o Bożej obecności w codziennym życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia symbolikę zwyczajów związanych z Bożym Narodzeniem • uzasadnia, że Boże Narodzenie może trwać cały rok 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża chęć owocnego przeżycia zbliżających się świąt Bożego Narodzenia • wyraża postawę otwartości na Boga i człowieka • z zaangażowaniem podejmuje działanie na rzecz głębokiego przeżywania świąt Bożego Narodzenia przez siebie i innych
46. Wielki Post – Bóg szuka grzesznego człowieka.	<ul style="list-style-type: none"> • określa na czym polega miłosierdzie Boże • wskazuje teksty biblijne podkreślające miłosierdzie Boga • określa sens przeżywania Wielkiego Postu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje, na czym polega szukanie grzeszników przez miłosiernego Boga • charakteryzuje, na czym polega szukanie Boga • interpretuje teksty biblijne o Bożym miłosierdziu • uzasadnia potrzebę życia sakramentalnego oraz praktyk pokutnych dla duchowego wzrostu chrześcijanina 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża chęć nawrócenia • jest wdzięczny Bogu za przebaczenie grzechów i łaskę nawrócenia • przygotowuje się do owocnego przeżycia Wielkanocy poprzez właściwego wykorzystanie dni Wielkiego Postu

Treści szczegółowe	Wymagania szczegółowe	
	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:
47. Wielkanoc – Jezus żyje!	<ul style="list-style-type: none"> wymienia najważniejsze prawdy naszej wiary rozumie prawdę o zmartwychwstaniu Jezusa podaje okoliczności męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać wydarzenie zmartwychwstania Pana Jezusa charakteryzuje postawę ludzi względem zmartwychwstania wyjaśnia Chrystusowe: „błogosławieni, którzy nie widzieli, a uwierzyli”

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: proces historycznoliteracki: gatunki i rodzaje literackie; wartości; kategorie estetyczne i filozoficzne: prawda, dobro, piękno.
Wiedza o kulturze: poznawanie dziedzictwa narodowego; rozwijanie wrażliwości na ochronę dziedzictwa narodowego.

V. Moje korzenie, moja przeszłość (historia Kościoła)

Wiodące cele katechetyczne

- Wspomaganie wychowanków w dostrzeganiu i dowartościowaniu osiągnięć kultury polskiej.
- Wychowanie do aktywnego uczestnictwa w tworzeniu obrazu Polski w Europie.
- Wspomaganie w rozumieniu odpowiedzialności za obraz Kościoła w Polsce.

Wiodące treści katechetyczne

- Rola Kościoła w podtrzymywaniu polskości na przestrzeni dziejów.
- Stosunek Kościoła do Unii Europejskiej.
- Ruchy religijne w Kościele.

Treści szczegółowe	Wymagania szczegółowe	
	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:
48. Kościół katolicki w Polsce w czasie rozbiorów.	<ul style="list-style-type: none"> podaje daty rozbiorów i rozumie tło polityczne tych wydarzeń wymienia zagrożenia dla Ojczyzny ze strony zaborców 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać rolę Kościoła w okresie rozbiorów potrafi scharakteryzować życie i działalność arcybiskupa S. Felńskiego i R. Traugutta
49. Kościół a laickie nurty pozytywistyczne.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia pozytywistyczne prądy negatywnie nastawione do Kościoła definiuje pojęcia: kwestia robotnicza, proletariat, komunizm, socjalizm, pozytywizm określa, na czym polegała rewolucja przemysłowa wymienia zakres działalności Kościoła w kwestii społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi określić pozytywną rolę Kościoła wobec kwestii robotniczej potrafi scharakteryzować przesłanie encykliki RN potrafi scharakteryzować życie i działalność „ludzi Kościoła”
50. Ruchy katolickie jako odpowiedź na zagrożenia ze strony ruchów ateistycznych.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia organizacje katolickie czasu międzywojennego (Sodalicje Marianskie, Rycerstwo Niepokalanej, Akcja Katolicka) wymienia osoby działające w obronie wiary (św. Maksymiliana Kolbe, ks. S. Sedlaczek) wymienia zagrożenia dla Kościoła płynące ze strony maso-nerii wymienia zagrożenia ze strony komunizmu 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi scharakteryzować działalność św. Maksymiliana Kolbego potrafi opisać rolę ruchów katolickich potrafi uzasadnić potrzebę istnienia ruchów katolickich potrafi scharakteryzować postać ks. S. Sedlaczka

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	
51. Kościół w czasie II wojny światowej.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie eksterminacji wymienia działania Kościoła w obronie ludności polskiej przed eksterminacją ze strony faszystów i stalinizmu wymienia wybitne postaci Kościoła, broniące Polaków przed ludobójstwem (kard. A. Hlond, kard. A. Sapiecha, bł. ks. J. Pawłowski) wymienia kanonizowanych i beatyfikowanych męczenników okresu II wojny światowej (Edyta Stein, Maksymilian Kolbe, 108 błogosławionych) 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje postawę papieża Piusa XII wobec nazizmu potrafi scharakteryzować działalność duchowieństwa broniącego ludność polską przed wyniszczeniem (listy pasterskie kard. Sapiechy i Hlonda) potrafi umotywować potrzebę działań w obronie Ojczyzny 	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> z szacunkiem odnosi się do idei walki o polskość docenia wartość ofiary z życia w obronie kraju angażuje się w działania patriotyczne ceni wartość pokoju
52. Kościele, co mówisz sam o sobie? – Sobór Watykański II.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: sobór, episkopat, communio, lumen gentium podaje datę obrad Soboru Watykańskiego II wymienia liczbę oraz rodzaj dokumentów Soboru Watykańskiego II 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi omówić naturę i posłannictwo Kościoła ukazane w dokumentach soborowych potrafi wyjaśnić tytuł konstytucji „Lumen gentium” i omówić krótko jej treść charakteryzuje pontyfikaty Jana XXIII i Pawła VI 	<ul style="list-style-type: none"> utożsamia się z Kościołem – wspólnotą, do której sam należy prezentuje postawę szacunku i odpowiedzialności za Kościół
53. „Nie rzuć, Chryste, świętyni Twych”.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: stalinizm, socjalizm omawia tło historyczne czasu powojennego wymienia zagrożenia płynące z ateistycznego systemu, zwanego komunizmem wymienia osoby broniące Polaków przed stalinizmem 	<ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje bezkompromisowość głoszenia prawdy przez kard. S. Wyszyńskiego i bł. ks. J. Popiełuszki potrafi uzasadnić, dlaczego stalinizm był systemem zbrodniczym potrafi uzasadnić potrzebę posiadania „własnego Westerplatte” 	<ul style="list-style-type: none"> negatywnie odnosi się do stalinizmu i komunizmu, jako systemów ateistycznych i ludobójczych odpowiada życiem wiary na ateizm szanuje trud poniesiony w obronie wiary i Ojczyzny w okresie stalinizmu i socjalizmu
54. Duchowe odrodzenie – współczesne ruchy religijne.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia znane ruchy religijne (Ruch Światło-Życie, neokatechumenat, skauting katolicki – Stowarzyszenie Harcerstwa Katolickiego Zawisza, szkolne koła Caritas, Opus Dei, Focolari, Ogniska Światła i Miłości) definiuje pojęcia: ruch, stowarzyszenie, organizacja podaje źródła (przyczyny) powstania ruchów dostrzega, że ruchy religijne to „kuźnia” liderów religijnych 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać wybrany ruch religijny potrafi określić pozytywny wpływ ruchu na życie parafii i wierzących potrafi określić możliwości oddziaływania ruchów na Kościół 	<ul style="list-style-type: none"> z szacunkiem odnosi się do osób działających w ruchu przyjmuje prawdę o potrzebie ich istnienia z zaangażowaniem włącza się w działalność wybranego ruchu
55. Chrześcijańska tożsamość Europy i jej święci patronowie	<ul style="list-style-type: none"> wymienia patronów Europy określa czas, w którym żyli, i terytorium ich działalności 	<ul style="list-style-type: none"> uzasadnia rolę patronów w budowaniu podstaw kultury europejskiej charakteryzuje uniwersalizm misji św. Benedykta, Cyryla i Metodego charakteryzuje utwierdzenie prawdy o krzyżu przez św. Katarzynę Sienieńską, Brygidę i Edytę Stein 	<ul style="list-style-type: none"> z odważą wypowiada się w swoim srodowisku o chrześcijańskich korzeniach Europy angażuje się w obronę chrześcijańskiej tożsamości Europy

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:
56. Apostolski wymiar działań Polski w Europie.	<p>w zakresie wiedzy – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie, co to znaczy kochać własny kraj • dostrzega, że religijność Polaków znajduje naśladowców w innych krajach Europy (np.: łamanie się opłatkami, święconka, pieszce pielgrzymki) • rozumie wartość tradycji dla kontynentu europejskiego • wymienia zagrożenia płynące z „unowocześniania” nauki Kościoła (odrzućcie nauki papieża; akceptacja związków homoseksualnych, wolnych związków, aborcji, eutanazji, kapłaństwa kobiet) • rozumie, dlaczego Europa Zachodnia z szacunkiem odnosi się do dzieła Solidarności
57. Europa wspólnotą ducha – Kościół w zjednoczonej Europie.	<p>w zakresie wiedzy – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi scharakteryzować działalność apostołską Kościoła polskiego w Europie (np. księża pracujący w Niemczech, Francji itp.) • potrafi scharakteryzować działalność apostołską Jana Pawła II dla Europy • potrafi ukazać rolę żywej wiary Kościoła polskiego dla życia Europejczyków
Powtórzenie	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowuje tożsamość Polaka w zjednoczonej Europie • z szacunkiem odnosi się do dziedzictwa chrześcijańskiego • docenia duchowy i kulturowy wkład Kościoła w budowanie jedności Europy

Korelacje z innymi przedmiotami

Język polski: wartości, kategorie estetyczne i filozoficzne: ojczysta, mała ojczyzna.

Historia: fundament Europy: jedność i różnorodność, przemiany ideowe; rola chrześcijaństwa w tworzeniu tożsamości europejskiej; postawy jednostek oraz grup społecznych wobec potrzeb epoki; dzieje jednostki i rodziny na tle historii, kultury i życia codziennego Polaków oraz innych narodów.

Wiedza o społeczeństwie: fundamentalne zasady demokracji: antyczne i chrześcijańskie korzenie demokracji; prawa człowieka jako istoty ludzkiej w świetle dokumentów międzynarodowych. Wiedza o kulturze: poznanie dziedzictwa narodowego; rozwijanie wrażliwości na ochronę dziedzictwa narodowego.

VI. Moja młodość w perspektywie wieczności

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:
58. Kochać również po śmierci	<p>w zakresie wiedzy – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje naukę Kościoła o rzeczach ostatecznych • wskazuje i omawia teksty biblijne o życiu wiecznym • rozumie, jaka jest rola wiary w kontakcie z tajemnicą śmierci • pamięta modlitwy za zmarłych • wymienia warunki odpustu, który może ofiarować za zmarłych
	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyrazić wyjątkowość chrześcijaństwa w pojmowaniu życia wiecznego • potrafi wyjaśnić sens i wartość modlitwy za zmarłych • uzasadnia, jaki jest związek rzeczy ostatecznych człowieka z wypełnianiem powołania chrześcijańskiego • interpretuje symbolikę dzieł sztuki dotyczących rzeczy ostatecznych
	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wierzy w życie wieczne i zmartwychwstanie • pogłębia swoje życie religijne, rozwijając wiedzę religijną i praktykując wiarę • kształtuje postawę nieustannego czuwania i bycia gotowym na Boży sąd • modli się za zmarłych

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:
59. Twój najlepszy rok	<p>w zakresie umiejętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wytyczyć sobie cele do osiągnięcia • potrafi rozplanować cel ogólny na etapy pośrednie • potrafi wskazać w swoim życiu sprawy mniej i bardziej ważne
60. „Zobaczyć w nich człowieka” – piękno ludzi upośledzonych	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość, że czas jest nam darowany • świadomie planuje i stawia przed sobą zadania • dziękuje Bogu za powierzony mu czas
61. „Wyobraźnia miłosierdzia” – ukochać Chrystusa w drugim człowieku	<p>w zakresie wiedzy – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dostrzega swoje sukcesy i porażki w minionym okresie • rozumie, że życiowe cele tworzą hierarchię • wyjaśnia, że dążenie do wyższego celu przekłada się na codzienną, systematyczną pracę • wymienia wspólnoty i ruchy, w których żyją osoby niepełnosprawne umysłowo • stwierdza, że ich godność i wartość jest taka sama, jak w przypadku osób zdrowych • określa, na czym polega duchowe bogactwo ludzi z takim upośledzeniem • podaje, jak należy się do nich odnosić <p>w zakresie umiejętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić, jaka powinna być nasza postawa wobec osób upośledzonych • potrafi uzasadnić, dlaczego te osoby są w społeczeństwie tak samo potrzebne, jak pełnosprawni • potrafi wymienić, czego możemy się nauczyć od takich osób <p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prezentuje postawę szacunku dla osób niepełnosprawnych umysłowo i otwartości na nie • uczy kolegów i koleżanki innego spojrzenia na tych naszych bliźnich • włącza się we wspólnoty działające na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym umysłowo
62. „Panno Święta, co Jasnej bronisz Częstochowy...” – rola Maryi w życiu narodu polskiego	<p>w zakresie wiedzy – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia wymagania miłosierdzia, jakie postawił Chrystus (Mt 25,34-40) • przytacza słowa Jana Pawła II o „wyobraźni miłosierdzia” • określa, na czym polega „wyobraźnia miłosierdzia” <p>w zakresie umiejętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić, dlaczego dzielenie się dobrami materialnymi należy połączyć z aspektem duchowym • potrafi określić własną hierarchię wartości duchowych i materialnych • potrafi wskazać sposoby wspierania ludzi oczekujących na pomoc <p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • włącza się aktywnie w pomoc osobom potrzebującym • nie wstydzi się swojego ubóstwa • szanuje kolegów z rodzin ubogich
63. Wystąpić w dobrych zawodach	<p>w zakresie wiedzy – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna historię obrazu jasnogórskiego • określa rolę, jaką odgrywało w dziejach Polski sanktuarium na Jasnej Górze • podaje, czego dotyczyły śluby króla Jana Kazimierza i śluby narodu polskiego z 1956 r. <p>w zakresie umiejętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wskazać różnice między sanktuarium jasnogórskim a innymi sanktuariami maryjnymi i uzasadnić jego wyjątkowy charakter • potrafi wyjaśnić patriotyczną rolę sanktuarium jasnogórskiego • potrafi opisać obronę Jasnej Góry na podstawie „Potopu” H. Sienkiewicza <p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dąży do częstego oddawania czci Maryi poprzez różne formy kultu • kształtuje w sobie postawę wdzięczności wobec Boga za obronę Jasnej Góry • pragnie swoim życiem realizować śluby jasnogórskie
Powtórzenie	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wytrwale realizuje chrześcijańskie powołanie do świętości • dba o rozwój życia duchowego, podejmując walkę z przeciwnościami • szanuje drugiego człowieka i wspiera go na drodze prowadzącej ku Bogu

KLASA III – W BOGACTWIE MIŁOŚCI

I. Na progu małżeństwa i rodziny

Zadania nauczyciela religii

- Wspomaganie w rozumieniu istoty miłości i w dawaniu jej świadectwa.
- Poznanie istoty personalizmu chrześcijańskiego.
- Ukazanie wartości życia małżeńskiego i rodzinnego.
- Kształtowanie umiejętności budowania chrześcijańskiej wspólnoty rodzinnej.
- Kształtowanie postawy szacunku dla życia poczętego.

Wiodące treści katechetyczne

- Miłość chrześcijańska jako zasada życia we wspólnocie.
- Małżeństwo i rodzina.
- Kościół domowy.
- Zagadnienia etyki chrześcijańskiej.

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:
<p>1. Chrześcijańska wizja człowieka.</p>	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wierzy w Jezusa Chrystusa – jedynego Pośrednika na drodze do Boga • daje świadectwo swojej wiary • realizuje swoje chrześcijańskie powołanie
<p>2. Personalizm chrześcijański.</p>	<p>w zakresie umiejętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić, w czym się wyraża chrześcijańska wizja człowieka • potrafi opisać sylwetkę chrześcijanina • potrafi wykazać różnice między chrześcijańską i współczesnie proponowaną wizją człowieka • potrafi określić rolę i wartość osoby w perspektywie jej powołania do życia wiecznego • potrafi omówić kierunek personalizmu chrześcijańskiego i wartości decydujące o wielkości człowieka
<p>3. Kocham i jestem kochany.</p>	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szanuje godność własną i innych • wyraża wdzięczność Bogu za dar powołania do życia wiecznego • ceni wolność własną i innych • dokonuje odpowiedzialnych wyborów, zgodnych z chrześcijańską godnością
<p>4. Powołanie człowieka do życia w rodzinie.</p>	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wychodzi naprzeciw miłości innych • okazuje miłość najbliższemu • odpowiada życiem religijnym na miłość Boga • angażuje się w proces katechezy podczas całego roku szkolnego
<p>5. Rodzina chrześcijańska.</p>	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi uzasadnić, w czym przejawia się prawdziwa miłość wobec Boga i człowieka • potrafi opisać możliwości odpowiedzi człowieka na miłość Bożą • potrafi opisać możliwości odpowiedzi na miłość innych • potrafi scharakteryzować trudności w okazywaniu uczuć lub w ich przyjęciu
<p>6. Małżeństwo i rodzina.</p>	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi opisać sylwetkę chrześcijanina • potrafi wykazać różnice między chrześcijańską i współczesnie proponowaną wizją człowieka • potrafi opisać możliwości odpowiedzi na miłość innych • potrafi scharakteryzować trudności w okazywaniu uczuć lub w ich przyjęciu
<p>7. Rodzina chrześcijańska.</p>	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi opisać podstawowe cechy rodziny chrześcijańskiej i zadania w rodzinie • potrafi opisać biblijną wizję małżeństwa i rodziny

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
5. Znaczenie płciowości w życiu człowieka.	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że płciowość jest darem Boga wymienia argumenty przemawiające za tym, że człowiek został stworzony jako mężczyzna i kobieta rozumie wartość płciowości i jej celowość w życiu człowieka wymienia patologie płciowości 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi uzasadnić, że płciowość wywiera wpływ na wszystkie sfery osoby ludzkiej, na jedność ciała i duszy potrafi krytycznie odnieść się do poglądów podważających chrześcijańską wizję płciowości potrafi opisać indywidualne i społeczne konsekwencje patologii płciowości 	<ul style="list-style-type: none"> akceptuje swoją płęć z szacunkiem odnosi się do osoby płci przeciwnej dezaprobatą odnosi się do poglądów patologicznych w dziedzinie płciowości wyraża wdzięczność Bogu za dar płciowości
6. Miłość fundamentem więzi małżeńskiej.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie miłości wymienia cechy prawdziwej miłości w aspekcie chrześcijańskim (1 Kor 13,1-13) rozumie wartość „węzła małżeńskiego” wymienia drogi prowadzące do pełniej miłości małżeńskiej wymienia zagrożenia dla miłości małżonków 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi odróżnić miłość prawdziwą od pseudomiłości potrafi scharakteryzować postawy i zachowania zagrażające miłości małżeńskiej potrafi krytycznie ocenić obraz „miłości” kreowanej przez media 	<ul style="list-style-type: none"> z szacunkiem odnosi się do „węzła małżeńskiego” ceni wartość małżeństwa podaje pracę nad sobą w aspekcie budowania miłości małżeńskiej w czasie przyszłym odrzuca błędne koncepcje miłości małżeńskiej
7. Małżeństwo jako wspólnota życia i miłości.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: małżeństwo, wspólnota rozumie, że małżeństwo jest wspólnotą życia i miłości wymienia warunki zawarcia sakramentu małżeństwa rozumie, że podstawą aksjologiczną małżeństwa jest miłość, wierność, odpowiedzialność i nierozzerwalność wymienia wykroczenia przeciw godności małżeńskiej (cudzołóstwo, rozwód, kazirodztwo, wolny związek, poligamia) 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi scharakteryzować małżeństwo jako wspólnotę życia i miłości potrafi wykażać wpływ wartości podstawowych na trwałość małżeństwa potrafi scharakteryzować wykroczenia przeciw godności małżeńskiej 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża pozytywną postawę wobec aksjologicznej podstawy małżeństwa prezentuje negatywny stosunek do wykroczeń przeciw godności małżeńskiej angażuje się w budowanie więzi własnej rodziny w perspektywie rodziny przyszłej modli się w intencji przyszłego współmałżonka
8. W stronę drugiego człowieka – konflikty w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie konfliktu wymienia źródła konfliktów w rodzinie wymienia skutki konfliktów w rodzinie wymienia sposoby ich rozwiązywania 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi scharakteryzować sposoby zapobiegania konfliktom potrafi scharakteryzować sposoby rozwiązywania konfliktów w małżeństwie i rodzinie potrafi rozwiązywać konflikty 	<ul style="list-style-type: none"> zapobiega konfliktom w rodzinie angażuje się na rzecz ich rozwiązywania modli się o pomoc Bożą w sytuacjach trudnych
9. Odpowiedzialne rodzicielstwo.	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że jednym z celów małżeństwa jest płodność definiuje pojęcie płodności rozumie, na czym polega odpowiedzialne rodzicielstwo 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi opisać postawy rodzicielskie sprzyjające przyjęciu nowego życia potrafi krytycznie odnieść się do postaw nieprzychylnych nowemu życiu 	<ul style="list-style-type: none"> pozostaje otwarty na płodność w perspektywie życia małżeńskiego wyraża pozytywną postawę wobec rodzin wielodzietnych modli się w intencji swoich rodziców
10. Dar życia, jego wartość i obrona, adopcja.	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że dziecko jest darem Boga i owocem ludzkiej miłości wymienia zagrożenia godności i wolności dziecka (pornografia, znęcanie się nad dziećmi) wymienia prawa i obowiązki dziecka w rodzinie i społeczeństwie 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wyjaśnić, dlaczego dziecko jest bezcennym darem Boga potrafi uzasadnić, dlaczego dziecko wymaga szczególnej opieki ze strony rodziny i społeczeństwa potrafi uzasadnić, dlaczego dziecko ma prawo do życia w godności i miłości potrafi właściwie ocenić bezpłodność 	<ul style="list-style-type: none"> pozostaje otwarty na młodsze rodzeństwo i inne dzieci wyraża pozytywną postawę wobec adopcji staje w obronie dzieci pokrzywdzonych dziękuje Bogu za dar życia

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:
11. Rodzina Kościołem domowym.	<p>w zakresie umiętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi scharakteryzować wspólnotę rodzinną jako Kościół domowy • potrafi scharakteryzować czynniki tworzące Kościół domowy
12. Ocalić ludzką – manipulacje biomedyczne i wynikające z nich zagrożenia.	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża wdzięczność Bogu za dar wspólnoty rodzinnej • tworzy atmosferę Kościoła domowego w rodzinnym świętowaniu, rozmodleniu i życiu • pozostaje otwarty na potrzeby osób samotnych • troszczy się o starszych i chorych członków rodziny • krytycznie ocenia wszelkie manipulacje wokół ludzkiego życia • stawia na pierwszym miejscu dobro człowieka • ocenia ludzkie poszukiwania w rozwiązywaniu problemów związanych z bezpłodnością w świetle Ewangelii • modli się w intencji tych, których dotyczą problemy biomedyczne
13. Naturalne metody planowania rodziny.	<p>w zakresie wiedzy – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie Kościoła domowego • wskazuje teksty biblijne i soborowe na temat rodziny • wymienia czynniki tworzące z rodziny Kościół domowy (Eucharystia, wspólne świętowanie, wspólna lektura Pisma św., modlitwa) • wymienia rodzaje manipulacji biomedycznych i potrafi je zdefiniować • podaje zagrożenia wynikające z manipulacji genetycznych, biomedycznych itp. • rozumie stanowisko Kościoła wobec manipulacji biomedycznych • wymienia metody naturalnego planowania rodziny • wymienia argumenty za stosowaniem metod naturalnego planowania rodziny • wymienia owoce stosowania naturalnych metod w małżeństwie
14. Antykoncepcja – działanie antyekologiczne i sprzeczne z Bożym zamysłem.	<p>w zakresie wiedzy – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie: ekologia, antykoncepcja • wymienia zagrożenia płynące z antykoncepcji • wymienia środki antykoncepcyjne i wczesnoporonne • potrafi opisać naturalny rytm płodności • potrafi scharakteryzować naturalne metody planowania rodziny • potrafi uzasadnić wartość stosowania metod naturalnych • potrafi umiejscowić metody naturalne w naturze człowieka i Bożym planie • potrafi uzasadnić, że antykoncepcja jest sprzeczna z ekologicznym dążeniem człowieka • potrafi opisać zagrożenia płynące z antykoncepcji • potrafi uzasadnić, że antykoncepcja jest sprzeczna z planem Boga wobec człowieka
15. Zabójstwo niewinnej istoty ludzkiej – aborcja.	<p>w zakresie wiedzy – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie: ekologia, antykoncepcja • wymienia zagrożenia płynące z antykoncepcji • wymienia środki antykoncepcyjne i wczesnoporonne • potrafi opisać naturalny rytm płodności • potrafi scharakteryzować naturalne metody planowania rodziny • potrafi uzasadnić wartość stosowania metod naturalnych • potrafi umiejscowić metody naturalne w naturze człowieka i Bożym planie • potrafi uzasadnić, że antykoncepcja jest sprzeczna z ekologicznym dążeniem człowieka • potrafi opisać zagrożenia płynące z antykoncepcji • potrafi uzasadnić, że antykoncepcja jest sprzeczna z planem Boga wobec człowieka • potrafi opisać argumenty za świętością i nienaruszalnością poczętego życia • potrafi przedstawić argumenty przeciw aborcji i środkom wczesnoporonnym • potrafi opisać skutki aborcji w wymiarze indywidualnym i społecznym (fizyczne, psychiczne i duchowe)

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:
16. „Daję ci siebie” – sens rodzicielskiego życia w darze.	<p>w zakresie umiętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykazać słuszność daru z siebie w codziennym życiu • potrafi uzasadnić potrzebę daru z siebie w ojcostwie i macierzyństwie
17. Duchowa adopcja dziecka poczętego	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje się do bycia darem dla innych • wyraża gotowość do daru z siebie w małżeństwie i rodzinie • modli się o zdolność bycia darem • kształtuje odpowiedzialność za życie dzieci nienarodzonych • jest wrażliwy na ludzką krzywdę, zwłaszcza na krzywdę nienarodzonych w zagrożeniu ich życia
18. Małżeństwo w aspekcie prawa kanonicznego.	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wyjaśnić różnicę między rozwodem cywilnym a orzeczeniem o nieważności małżeństwa • potrafi scharakteryzować warunki i przeszkody do zawarcia małżeństwa
Powtórzenie	<ul style="list-style-type: none"> • służy innym pomocą w rozumieniu, czym jest orzeczenie o nieważności małżeństwa • pomaga innym zrozumieć różnicę między rozwodem a nieważnością małżeństwa • troszczy się o trwałość związków małżeńskich

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: werbalne i niewerbalne środki komunikacji i perswazji; tematy, motywy, wątki – miłość, dom, rodzina, śmierć, droga, wędrówka, pielgrzymka itp.

Wiedza o społeczeństwie: demokracja i wartości, konflikty wartości w życiu publicznym, współczesne ideologie i doktryny polityczne; sztuka wykazania swojej racji – znajdowanie argumentów na poparcie swojego stanowiska; rodzaje i zadania prawa.

Biologia: elementy genetyki – zasady inżynierii genetycznej; elementy ekologii – środowisko naturalne, wpływ człowieka na środowisko i środowiska na zdrowie człowieka.

Geografia: konflikty zbrojne i inne zagrożenia społeczno-ekonomiczne.

Wychowanie do życia w rodzinie: rozwijanie umiętności rozwiązywania problemów związanych z podejmowaniem decyzji dotyczących wyboru drogi życiowej, w tym pełnienia ról małżeńskich i rodzicielskich; pogłębienie problematyki przyjaźni, miłości, ludzkiej pfiowości, prokreacji, funkcji rodziny w życiu jednostkowym i społecznym; wartość małżeństwa; dialog w małżeństwie; wierność i zaufanie; kryteria dojrzałej miłości; przyjęcie pozytywnej postawy wobec życia ludzkiego, rodziny, dziecka, osób starszych, zdrowia własnego i innych; zagrożenia życia rodzinnego: separacja, rozwód; metody i środki antykoncepcyjne oraz wczesnoporonne; aborcja – zagrożenia dla zdrowia fizycznego i psychicznego (wymiar psychiczny i moralny); zjawisko homoseksualizmu.

II. Życie z ludźmi i wśród ludzi

Zadania nauczyciela religii

- Wspomaganie w zrozumieniu wartości pracy w życiu człowieka.
- Zapoznanie z zasadami życia społecznego.
- Ukazanie trudności związanych z podjęciem obowiązków dojrzałego członka w społeczeństwie.

Wiodące treści katechetyczne

- Zjawiska przełomu wieków, patologie życia codziennego.
- Zagadnienia wojny i pokoju.
- Zasady życia społecznego a etyka gospodarza i zawodowa.
- Wartość pracy ludzkiej.
- Życie człowieka a kultura.

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:
19. Prawa człowieka a rozwój osoby i społeczeństwa.	<p>w zakresie umiejętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi zinterpretować podstawowe prawa człowieka • potrafi wykażać związek między prawami człowieka a rozwojem osobowym i społecznym
20. Karta praw rodziny.	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definiuje pojęcie praw człowieka • wymienia kategorie (rodzaje) praw • wymienia podstawowe prawa człowieka • rozumie znaczenie praw człowieka dla rozwoju indywidualnego i społecznego • wymienia najważniejsze prawa rodziny • wymienia i rozumie istotę zagrożeń dla współczesnej rodziny • rozumie, że rodzina jest wielką wartością w ludzkim życiu
21. Istota pracy ludzkiej i jej wartość.	<p>w zakresie umiejętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi uzasadnić potrzebę karty praw rodziny • potrafi opisać genezę jej powstania • potrafi scharakteryzować podstawowe prawa rodziny • potrafi odnieść prawa rodziny do rodzin w środowisku lokalnym
22. Rozwój techniki szansą i zagrożeniem dla człowieka.	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ceni wartość rodziny • respektuje prawa poszczególnych osób w małżeństwie i rodzinie • przyczynia się do budowania pozytywnych więzi w rodzinie • właściwie reaguje na łamanie praw rodziny • wyraża gotowość obrony rodziny jako wartości
23. Zasady życia społecznego.	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi uzasadnić, że praca jest dla człowieka, a nie człowiek dla pracy • potrafi scharakteryzować najważniejsze przesłania encykliki „Laborem exercens” • potrafi umieścić pracę w perspektywie życia wiecznego • potrafi uzasadnić, że praca stanowi szansę samorealizacji • potrafi scharakteryzować szanse i zagrożenia ze strony współczesnej techniki dla rozwoju człowieka • potrafi wyjaśnić zasadę pierwszeństwa człowieka wobec techniki • potrafi wyjaśnić istotę zasad życia społecznego • potrafi zastosować poszczególne zasady w konkretnych sytuacjach życiowych

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeni:	w zakresie umiejętności – uczeni:	w zakresie postaw i zachowań – uczeni:
24. Etyka zawodowa i zawodowa.	<ul style="list-style-type: none"> rozumie, że gospodarka i praca zawodowa muszą się kierować zasadami etyki wymienia zasady etyczne wpływające na dobrą gospodarkę rozumie, że podstawą sprawiedliwego ładu własnościowego jest własność prywatna rozumie zasadę „bardziej być niż mieć” 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wyjaśnić, dlaczego gospodarka i praca zawodowa muszą się kierować zasadami etyki potrafi omówić zasady etyczne organizujące życie gospodarcze zgodnie z wolą Stwórcy potrafi omówić przesłania płynące z nauki Kościoła dotyczące kwestii gospodarczych potrafi wyjaśnić, jak zasada „bardziej być niż mieć” może być realizowana we współczesnych społeczeństwach 	<ul style="list-style-type: none"> w życiu szkolnym respektuje zasady etyczne inspiruje innych do przestrzegania zasad promuje treść papieskich wystąpień na temat etyki gospodarczej stara się żyć zasadą „bardziej być niż mieć”
25. Tworzenie dobra wspólnego chrześcijańskim obowiązkiem.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie dobra wspólnego rozumie, że dobro wspólne zakłada poszanowanie osoby rozumie, że dobro wspólne domaga się dobrobytu społecznego i rozwoju społeczności rozumie, że dobro wspólne ma ścisły związek z pokojem (trwałość i bezpieczeństwo) 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wyjaśnić, jak należy korzystać z posiadanych dóbr potrafi umotywić swoje zaangażowanie na rzecz dobra wspólnego potrafi uzasadnić potrzebę czynnego uczestnictwa w życiu publicznym 	<ul style="list-style-type: none"> troszczy się o dobro wspólne w rodzinie, szkole i Ojczyźnie wprowadza zasadę solidarności pomnaża dobro wspólne i troszczy się o jego właściwe wykorzystanie prezentuje postawę odpowiedzialności za dobro wspólne przyjmuje postawę negatywną wobec nadużyć
26. Władza i jej społeczno-chrześcijański wymiar.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie władzy rozumie rolę władzy jako strażniczki porządku społecznego rozumie, że władza ma obowiązek odwoływać się do porządku ustanowionego przez Boga 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi wyjaśnić boskie pochodzenie władzy potrafi umotywić obowiązek posłuszeństwa wobec władzy potrafi wyjaśnić, kiedy władza jest sprawowana w sposób prawowity potrafi uzasadnić, kiedy sam ma prawo odmówić posłuszeństwa władzy potrafi wyjaśnić zasadę państwa praworządnego 	<ul style="list-style-type: none"> angażuje się w działalność polityczną z zachowaniem chrześcijańskich wartości pomaga sprawować władzę w grupach, w których funkcjonuje, starając się o jej obiektywny osąd sprzeciwia się wszelkim nadużyciom w sprawowaniu władzy
27. Chrześcijanin twórcą i odbiorcą kultury	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie kultury rozumie istotę kultury w rozwoju indywidualnym i społecznym wymienia czynniki, które ją tworzą rozumie, że człowiek jest twórcą i odbiorcą kultury wymienia chrześcijańskie aspekty kultury 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi odróżnić kulturę od subkultury potrafi scharakteryzować podstawowe wymiary kultury potrafi wyjaśnić duchowy wymiar kultury potrafi scharakteryzować przykłady typowe dla polskiej kultury potrafi uzasadnić, że kultura polska, wierna prawdzie i Bogu, zorientowana jest na dobro człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> tworzy kulturę ceni kulturę swego narodu i dostrzega jej odrębność inspiruje innych do tworzenia i poznawania dóbr kultury dokonyuje odpowiedzialnej selekcji prezentowanych mu wytworów kultury
28. Kultura wolnego czasu a rozwój duchowy.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie „kultura wolnego czasu” rozumie istotę czasu wolnego, który jest darem Boga wymienia możliwości wykorzystania czasu wolnego w sensowny sposób wymienia negatywne skutki nieumiejętnego wykorzystania rezerw czasu 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi omówić możliwości pozytywnego wykorzystania czasu potrafi scharakteryzować skutki nieumiejętnego wykorzystania rezerw czasu potrafi odróżnić twórcze wykorzystanie czasu od wykorzystania destruktywnego 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie wybiera możliwości spędzenia czasu wolnego inspiruje innych do twórczego wykorzystania czasu wykorzystuje czas wolny do uwielbienia Boga i służby ludziom

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
29. Kultura życia, kultura śmierci.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie kultury życia i kultury śmierci rozumie, w czym się przejawia kultura życia wymienia, co sprzyja życiu i co mu zagraża wymienia źródła zagrożeń dla życia wskazuje teksty biblijne promujące kulturę życia 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi scharakteryzować „pragnienie Boga” zobowiązujące do służby życiu potrafi omówić czynniki służące kulturze życia potrafi omówić zagrożenia dla życia i wyjaśnić skąd pochodzą potrafi dokonać ewaluacji kultury życia i kultury śmierci 	<ul style="list-style-type: none"> popiera kulturę życia i wszystko, co służy życiu negatywnie odnosi się do wszystkich zagrożeń dla życia przestrzega innych przed cywilizacją śmierci realizuje na co dzień Boży plan „promocji życia”
30. Pontyfikat Benedykta XVI	<ul style="list-style-type: none"> podaje datę rozpoczęcia pontyfikatu Benedykta XVI wymienia najważniejsze dokumenty prezentujące nauczanie Benedykta XVI wymienia podróże apostołskie Benedykta XVI 	<ul style="list-style-type: none"> określa główne myśli papieskiego nauczania Benedykta XVI kierowanego do młodzieży charakteryzuje tematykę poruszaną w wydanych przez Benedykta XVI dokumentach 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża zainteresowanie nauczaniem Benedykta XVI, szczególnie kierowanym do młodzieży angażuje się w wypełnianie papieskich wskazań kierowanych do młodych
Powtórzenie			

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: wartości, kategorie estetyczne i filozoficzne: prawda, dobro, piękno, sprawiedliwość, tolerancja, naród, społeczeństwo.

Wiedza o społeczeństwie: jednostka – grupa – społeczeństwo; obowiązki i cnoty obywatelskie, patriotyzm, etyka życia zbiorowego; formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym; rodzaje prawa (prawo międzynarodowe, europejskie i krajowe, prawo kościelne, prawo naturalne i stanowione).

Geografia: problemy demograficzne społeczeństw; współczesne migracje ludności; procesy przekształcania sieci osadniczej; świat w fazie przemian społecznych, gospodarczych i politycznych; modernizacja, restrukturyzacja, globalizacja; biedni i bogaci współczesnego świata.

Podstawy przedsiębiorczości: płaca jako dochód z tytułu pracy – formy i systemy wynagradzania; płaca nominalna i realna; inne źródła dochodów poza pracą; etyka zawodowa; bezrobocie i sposoby jego ograniczania.

Wychowanie do życia w rodzinie: przyjmowanie pozytywnej postawy wobec życia ludzkiego, rodziny, dziecka, osób starszych, zdrowia własnego i innych.

III. Miłość i wiara w moim życiu (katechezy dodatkowe)

Zadania nauczyciela religii

- Wspomaganie wychowanków w dawaniu świadectwa wiary w roku kościelnym.
- Inspirowanie wychowanków do budowy Kościoła domowego i pomoc w ich życiu sakramentalnym.
- Ukazywanie wychowankom możliwości wyboru drogi życiowej.

Wiodące treści katechetyczne

- Wydarzenia roku liturgicznego przeżywane we wspólnocie Kościoła.
- Rozwój życia sakramentalnego chrześcijan.
- Odpowiedzialny wybór drogi życiowej.

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:
<p>31. Tajemnice świata – rola modlitwy różańcowej</p> <p>32. Moje miejsce we wspólnocie parafialnej.</p>	<p>w zakresie umiejętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi modlić się na różańcu • potrafi omówić teksty biblijne, które streszczają poszczególne tajemnice z życia Jezusa i Maryi • potrafi umiejscowić treść tajemnic różańcowych w kontekście współczesnego życia • potrafi zredagować rozważanie do wybranej tajemnicy różańcowej • potrafi określić sposoby zaangażowania się świeckich w parafii • potrafi określić zadania poszczególnych grup działających w parafii • potrafi przygotować niedzielną liturgię • uzasadnia potrzebę troski o wspólnotę Kościoła, odwołując się do życia pierwszych chrześcijan oraz do aktualnej sytuacji konkretnych wspólnot
<p>33. Rekolekcje dla maturzystów – bliżej Boga i ludzi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi modlić się różańcem • swoją modlitwą różańcową obejmuje sprawy świata, Kościoła i poszczególnych ludzi • inspirowanie innych do uczestnictwa w nabożeństwach różańcowych • naśladuje w swoim życiu postawę Jezusa i Maryi • odnosi się z szacunkiem do duszpasterzy • angażuje się w działalność wybranej grupy parafialnej • modli się za wspólnotą parafialną do której należy
<p>34. Z wizytą w kancelarii parafialnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi określić sposoby zaangażowania się świeckich w parafii • potrafi określić zadania poszczególnych grup działających w parafii • potrafi przygotować niedzielną liturgię • uzasadnia potrzebę troski o wspólnotę Kościoła, odwołując się do życia pierwszych chrześcijan oraz do aktualnej sytuacji konkretnych wspólnot • potrafi uzasadnić potrzebę rekolekcji w klasie maturalnej • potrafi przygotować reklamę rekolekcji maturalnych • potrafi opracować wyznaczone zadanie do spełnienia • potrafi odpowiedzieć na pytania protokołu przedślubnego • potrafi wyjaśnić sens zapowiedzi przedślubnych • potrafi opisać i uzasadnić wymagania stawiane rodzicom i rodzicom chrześnym • potrafi umotywić potrzebę funkcjonowania kancelarii parafialnej

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
35. Liturgia Kościoła domowego – rytuał rodzinny.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: liturgia, rytuał rodzinny wymienia ważniejsze wydarzenia i uroczystości świętowane w domu rodzinnym podaje religijne sposoby ich przeżywania 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi omówić sposoby religijnego przeżywania wydarzeń i uroczystości rodzinnych potrafi przygotować scenariusz wybranego wydarzenia czy uroczystości rodzinnej 	<ul style="list-style-type: none"> czynnie angażuje się w przygotowanie religijnego przeżycia wydarzeń rodzinnych troszczy się o chrześcijański wymiar uroczystości rodzinnych inspiruje innych do tworzenia chrześcijańskiego klimatu przeżywanych uroczystości i wydarzeń w rodzinie
36. Odwiedziny Matki – treść objawień maryjnych.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: objawienie i objawienie maryjne wymienia miejsca i czas objawień maryjnych pamięta i rozumie treść objawień maryjnych rozumie indywidualne i społeczne znaczenie tych objawień wymienia miejsca szczególnej opieki Maryi w najbliższym otoczeniu 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi omówić wybrane objawienia maryjne potrafi scharakteryzować przesłania poszczególnych objawień maryjnych potrafi opisać indywidualne i społeczne owoce maryjnych objawień 	<ul style="list-style-type: none"> prezentuje postawę poznawczą w zakresie wiedzy – uczeń: o objawieniach Maryi i Jej zasadniczym orędziu wprowadza w czyn poznane wezwania z szacunkiem odnosi się do miejsc objawień i treści orędzia Matki Bożej chętnie uczestniczy w pielgrzymkach do miejsc objawień i bierze udział w ich przygotowaniu
37. Autorytet, którego szukasz.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia wzorce osobowe, które go zachwycają wymienia cechy, którymi powinien się odznaczać godny naśladowania wzór osobowy rozumie, że idealnym autorytetem jest dla chrześcijanina Chrystus 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi umiejscowić wzór osobowy i jego zachowanie w perspektywie życia wiecznego potrafi dokonać oceny wartości prezentowanych przez swojego idola potrafi scharakteryzować cechy idealnego wzoru osobowego potrafi odnieść wzorce osobowe do osoby Jezusa Chrystusa 	<ul style="list-style-type: none"> świadomie wybiera osobowe wzory do naśladowania krytycznie odnosi się do idoli proponowanych przez świat naśladuje wzór osobowy Jezusa Chrystusa stara się być wzorem dla innych modli się o pomoc w stawianiu się osobowym wzorcem dla innych
38. Życie sakramentalne chrześcijanina.	<ul style="list-style-type: none"> wymienia sakramenty święte rozumie istotę sakramentów w życiu chrześcijanina wymienia trudności związane z przyjmowaniem sakramentów wymienia łaski płynące z przyjęcia poszczególnych sakramentów 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi scharakteryzować poszczególne sakramenty potrafi opisać owoce poszczególnych sakramentów potrafi dobrze przygotować się do przyjmowania sakramentów potrafi scharakteryzować sposoby rozwiązywania trudności związanych z przyjmowaniem sakramentów 	<ul style="list-style-type: none"> żyje życiem sakramentalnym poszukuje pomocy w rozwiązywaniu napotykanym trudności oferuje pomoc innym w przyjmowaniu sakramentów prezentuje postawę modlitewną wobec trudności napotykanym w życiu własnym i w życiu innych

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:	w zakresie umiejętności – uczeń:	w zakresie postaw i zachowań – uczeń:
39. Przedmałżeński rachunek sumienia.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie rachunku sumienia rozumie wartość rachunku sumienia rozumie, na czym polega świętokradztwo podczas spowiedzi wymienia płaszczyzny życia ludzi młodych najbardziej zagrożone grzechem wymienia wartości rzutu na trwałość małżeńskiego szczęścia 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi scharakteryzować wartości rzutu na trwałość małżeńskiego szczęścia potrafi omówić zagrożenia dla życia par małżeńskich potrafi przygotować propozycje pytań do rachunku sumienia potrafi przygotować propozycje celebracji pokutnej z myślą o kursie przedmałżeńskim 	<ul style="list-style-type: none"> budzi w sobie zaufanie do wymagań stawianych przez Chrystusa systematycznie dokonuje rachunku sumienia w perspektywie życia małżeńskiego zachęca innych do częstego korzystania z sakramentu pokuty reaguje na wszelkie przejawy zachowań, które niszczą wartość decydujące o szczęściu małżeńskim
40. Wobec wyboru drogi życiowej – ku dojrzałości.	<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie własnej przeszłości oraz wagę teraźniejszości jako czasu dokonywania wyborów wymienia przestrzenie realizacji samego siebie rozumie konieczność wyboru w perspektywie szczęśliwej przyszłości 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi ocenić własną przeszłość potrafi wyrazić swoje plany na przyszłość i dokonać ich oceny w świetle poznanych prawd Bożych potrafi zredagować wezwania modlitwy dziękczynnej za czas miniony, z prośbą o dobry wybór dalszej drogi życiowej 	<ul style="list-style-type: none"> dokonuje oceny własnej przeszłości świadomie przeżywa teraźniejszość jako czas podejmowania decyzji warunkujących przyszłość planuje swoją przyszłość w łączności z Jezusem pragnie dać pozytywną odpowiedź na Boże powołanie
Powtórzenie			

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: tematy, motywy, wątki: miłość, dom, rodzina, wolność, odpowiedzialność.

Podstawy przedsiębiorczości: mocne i słabe strony własnej osobowości, samoakceptacja, inicjatywność, odpowiedzialność.

Wychowanie do życia w rodzinie: umiejętność rozwiązywania problemów związanych z podejmowaniem decyzji dotyczących wyboru drogi życiowej.

IV. Życ z wiarą w świecie i dla świata

Zadania nauczyciela religii

- Wspomaganie uczniów w obronie wiary i Ojczyzny.
- Inspirowanie patriotycznych postaw.
- Wspomaganie uczniów w dbałości o zachowanie polskich tradycji religijnych.

Wiodące treści katechetyczne

- Wydarzenia z przełomu wieków.
- Rola i zadania Kościoła we współczesnym świecie.

Wymagania szczegółowe	
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeń:
41. Odnówić wszystko w Chrystusie – „Restaurare omnia in Christo”.	<p>w zakresie umiętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi omówić, na czym polega odnowa w Chrystusie, ukazywana przez ruchy katolickie • potrafi opisać i uzasadnić historyczny wkład Akcji Katolickiej (w szerokim znaczeniu) w życie duchowe Kościoła • potrafi scharakteryzować pragnienie Boga w życiu świeckich • potrafi scharakteryzować formy i miejsce działalności świeckich w Kościele
42. „A bramy piekielne go nie przemożą”.	<p>w zakresie postaw i zachowań – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dąży do stawiania się w Chrystusie „nowym człowiekiem” • popiera formy odnowy życia duchowego • angażuje się w działalność świeckich w Kościele • realizuje we własnym życiu wymagania Ewangelii
43. Kościół katolicki w Polsce na przełomie tysiącleci.	<p>w zakresie umiętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi odróżnić błędy pojedynczych osób od działań całego Kościoła • potrafi docenić pojednawcze gesty Kościoła katolickiego • potrafi uzasadnić, że przyznanie się do błędu „oczyszcza pamięć” • potrafi krytycznie spojrzeć na ataki wobec Kościoła oskarżanego o błędy i wypaczenia (np. inkwizycja stała się instrumentem politycznym; Pius XII a faszyzm) • potrafi scharakteryzować wartości płynące z Ewangelii dla społeczeństw trzeciego tysiąclecia • potrafi opisać owoce trwania przy Chrystusie w dwóch poprzednich tysiącleciach • potrafi dobrze się przygotować na trudności związane z wyznawaną wiarą • potrafi rozróżnić, czy za wiarą postępuje praktyka
44. Pokój ratunkiem dla zagrożonego świata.	<p>w zakresie umiętności – uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi uzasadnić, dlaczego należy zabiegać o pokój • potrafi scharakteryzować papieskie orędzia o pokoju • potrafi wskazać przyczyny konfliktów • potrafi scharakteryzować Międzynarodową Księgę Pokoju

Wymagania szczegółowe			
Treści szczegółowe	w zakresie wiedzy – uczeni:		
	w zakresie umiejętności – uczeni:		
45. Dar na trudne czasy – katolickie media.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie mediów wymienia istniejące w Polsce i poza nią katolickie media (radio, telewizja, prasa, internet) wymienia dobro płynące z istnienia mediów katolickich rozumie istotę działania mediów katolickich 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi scharakteryzować wartości płynące z posiadania mediów katolickich potrafi przygotować audycję, stronę internetową, artykuł w duchu chrześcijańskim potrafi krytycznie się odnieść do zarzutów wobec katolickich mediów, np. wobec Radia Maryja czy telewizji katolickiej 	<ul style="list-style-type: none"> w zakresie postaw i zachowań – uczeni: umiejętnie korzysta z mediów pozytywnie odnosi się do istnienia katolickich środków przekazu chętnie sięga do katolickich mediów w celu pogłębienia własnej wiary korzysta z propozycji katolickich mediów regionalnych
46. Współczesne obszary ludzkiej biedy.	<ul style="list-style-type: none"> rozumie zapowiedź Jezusa „ubogich zawsze mieć będziecie” definiuje pojęcie bezrobotnego wymienia obszary ludzkiej biedy (materiałnej i duchowej) wymienia istotne elementy nauczania Kościoła na temat ludzkiej biedy (SRS) rozumie potrzebę istnienia instytucji pomagających najuboższym (noclegownie, domy samotnej matki, Caritas, zgromadzenia zakonne z charyzmatem zapobiegania biedzie) 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi dostrzec, że osobami biednymi i samotnymi zajmują się przede wszystkim fundacje i Kościół potrafi opisać negatywne skutki bycia bezrobotnym potrafi omówić list Episkopatu Polski o bezrobociu 	<ul style="list-style-type: none"> wspiera duchowo bezrobotnych rodziców nie stawia wymagań materialnych przekraczających możliwości domowego budżetu angażuje się w pomoc biednym (szkolne koła Caritas, wolontariat) reaguje na wszelkie przejawy biedy i bezrobocia oferuje pomoc innym
47. Wobec neopogaństwa i jego zgubnych wpływów.	<ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcia: wróżby, horoskopy, Czciciele Matki Ziemi, Halloween, Tarot, New Age rozumie, że udział w obrzędach pogańskich jest zagrożeniem dla jego wiary i psychiki wymienia czynniki decydujące o uciekaniu się do praktyk neopogańskich 	<ul style="list-style-type: none"> potrafi uchwycić zakamuflowane przejawy neopogaństwa potrafi uzasadnić, dlaczego nie powinniśmy sięgać do wróżb, horoskopów i magii potrafi wykazać różnicę między wartościami proponowanymi przez chrześcijaństwo a propozycją neopogaństwa 	<ul style="list-style-type: none"> wyraża wdzięczność Bogu za dar prawdziwej wiary krytycznie odnosi się do przejawów neopogaństwa przestrzega innych przed negatywnymi skutkami neopogaństwa odrzuca pseudowartości neopogaństwa
48. Aby wierząc, nie błądzić	<ul style="list-style-type: none"> wymienia błędne koncepcje osoby Jezusa, odrzucone przez Kościół 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje we współczesnych nurtach religijnych wpływ dawnych błędnych koncepcji, odrzuconych przez Kościół formułuje argumenty katolickie wobec współczesnych poglądów nawiązujących do gnozy, arianizmu, monofizytyzmu, nestorianizmu i manicheizmu 	<ul style="list-style-type: none"> kształtuje swoją wiarę w oparciu o autentyczną naukę Kościoła
Powtórzenie			

Korelacja z edukacją szkolną

Język polski: pojęcia kultury (społeczne środki przekazu – radio, prasa, internet); udział twórcy i odbiorcy w kulturze.

Historia: rola chrześcijaństwa w tworzeniu tożsamości europejskiej; kształtowanie się narodów Europy, ich wkład w historię, współistnienie i konflikty pomiędzy państwami; postawy jednostek oraz grup społecznych wobec potrzeb epok.

Wiedza o społeczeństwie: konflikty społeczne, harmonia społeczna.

Geografia: świat w fazie przemian społecznych, gospodarczych i politycznych; biedni i bogaci współczesnego świata.